

308333

వత్తిడినము పత్రికటింపబడును.

VOL. I. } చెన్న పట్టణము 1914 వం|| నవంబరు నెల 26 వ తేది గురువారము } No. 221
నంపుటము ౧ } సంచిక ౨౨౧

అమృతాంజనము

అన్ని నోళ్ళకు వరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

నీనా 1.5 0.8-0 అణలు మాత్రమే

తలమువ్వుల మాన్యును. వాయువుపోల్చి జాపు.

చాచ్చిపునెవ్వల జాగదోలును. పోట్లలోగొట్టును

పనమాలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు సులచిమందు.

మహాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.

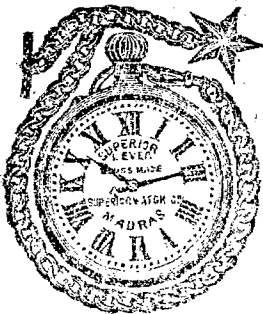
కంచభావచీటి చూడకొనిన మోక్షము గలగడ

అమృతాంజనము డిపో, నెం 109, ఫోర్త్ బాంబాయి రోడ్, 6, 7 తలుకెట్టిపిది, బార్డిటవున్. మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయెలువాచ్.

గొలుసుతోనహ ధర రు. 3.0-0. పోర్టేజి 0.4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము దయముగ

మాకువెని పేరు ఎట్టినికెరా

తో ముద్రింపబడి యుండును.

ఇది చూచుట కంప్రమై తలచిగ

మును, డబ్బుగ్రాఫ్ అను గ్లాసు

దూమునుగలిగి మెరుటుకులకు

దగియుండును. పెట్టెమూత లో

భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి

కించి యుండును. సీమ నుండి

మాత్ర తయారుచేయబడినది గాన నెరుయొద్దను చెక్కదు.

ఒకరొక్కరును దీయరును తలంపుతో తక్కువ టెలనుంచి

తిమి. చాలకాలము పనిచేయుకట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి

యార మిదియొకటిచూచు యనుభవమున తెలియును. ఇదిగల

కనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతావత్తముల నంది

యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడును. మాపట్టణముననే యీ

కులు కొని నుంతునెంచినన, తలుచుట తెందుకు?

సుపీరియర్ వాచ్ షోపుని, హిస్టూరీ నెం 151, మద్రాసు

అద్భుతమైన కథలు.

వరసియాపగటి వినోదకథలు	1	4	0
లీలా, లేక ను రేంద్రనగరమణి	1	4	0
జగదీశరంధ	0	10	0
మనోరమ	0	10	0
మహాదరవాంధ	0	4	0
శేషరి	0	4	0
మధురవాణి	0	4	0
సిండిసోరురాముడు	0	4	0
మదనమాలిని (ద్రావి)	0	8	0
శ్రీమద్రామాయణము (పాటకము)	0	12	0
మోహనవల్లి	0	8	0
చంద్రకాంత	0	6	0
వల్లభిని పాకకాత్తము	1	8	0

మూలము :—

మధురవాణి పుస్తకాలయము

25 వమ్మకొత్తపిది,

మద్రాసు.

అమృతసంజీవి.

దీని ప్రభావముత్యము. ఇది భూతశక్తిపీఠము

లను, కలరా, సోఫ్టుకము మున్నగు అంటువ్యాధులను వార

దోలి బలము నుఖము ఉత్సాహమునొసంగు ప్రజాయుధము

వంటిది. ఒకసంజీవిని తెప్పించి దీనివలెతమును చూడును.

నెల రూ. 0-12-0లు; మూడు సంజీవులు రూ. 2-0-0లు. ఈ

పత్రిక చందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే. మూడు

సంజీవులు రూ. 1-2-0 లు.

నాటిసంహారి.

కొందరు నారికురువులకు, మందులేదని తలంచెదరు

ఇది కేవలము సిద్ధిప్రస. మేము మాతనముగా వనమాలికల

చేతను, ధరగల నుప్రసిద్ధమైన వస్తువుల తోడను నారికురువు

పుట్టుకుండుటకు యీ నారిసంహారిని తయారుచేసితిమి. ఈ

మందు నారికురువునకువేసిన పదిసంవత్సరములవరకునారికురువు

పుట్టనేపుట్టదని ధృఢముగా చెప్పగలము. ఇది ప్రతికుటుంబము

నను ఉండవలసిన మందు. అనేకులు దీని గుణమును పరిశీలించి

నుఖము పొందియున్నారు. దట్టి 15 రూ. 0-10-0 లు; ఈ

పత్రికచందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే. పోర్టేజి ప్రత్యే

కము. ఈధరలు డిక్టేటరు నెల 31 తేది వరకు మాత్రమే.

తిర్వాత ధరలు హెచ్చించబడును గనుక నెంబునే వ్రాయుడు.

పి. ఆర్ జనార్దనరావు, మెన్, బంగ్.

దైర్య వచము.

దైర్యమునగా అపదలయందు మనస్సు చలించకుండుట. ఇట్టిదైర్యము కలిగిననే మనుష్యుడే బోకమందైనను

నుఖముబొందును. కామక్రోధాదులు మనస్సును బాధించునేకాని నుఖముకు కలుగజేయువు. వీనిని మాన్యుకొను

టకు తగినసాధనము దైర్యమేకాని జేటాకాదు. ఏ మనుజునియందు ఉత్సాహము, సాహసము, వైర్యము, బుద్ధి,

శక్తి, పరాక్రమము అను నీ యాఱుపారువగుణములు కలనో వానికి దైవమును దోడుపడును. ఈ యాఱుగుణ

ములలో దైర్యము ప్రధానము. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములను అత్యుత్తములచే భేదింపదగినదివి.

ఈ దైర్యమునెడి కవచము యత్యుత్తములకు అభేద్యము. ఈ దైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై “అన్యభీష్మక్”

గాంగేయాత్ అన్యత్రవ మానూమతః” అనెడి జీతేంద్రియుడైన భిష్మునియొక్క చక్రము నలి కులభతైలిని తెలిపి

యున్నది. ఇది చిహ్నగ్రంథము. నెల అణలు 0-1-0 మాత్రమే. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వలయువారలు:—

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్స్ కంపెనీ,

చందా నంబ్రాలయము, బ్రాహ్మ, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ
గ్రంథములు.

అర్చ-ప్రకాశము.

సప్తమ
గుచ్ఛము.

అ ర ఖ య ల ను బోధించు చి క్త త్స గ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అరఖలుదీయు నుపాయములను ఆయరఖలుచే రోగసామాన్యమున, నివర్తింపజేయు పద్ధతులను, దెలుపు ముచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అరఖలు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు బేర్కొనబడిన మూలికలే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలసామాన్యముగల వల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగ నుండునటుల దీనికి సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	రూ. 8-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచక్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేషజ. కల్పము.	" 1-0-0
4. ఆగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇవి అచ్చునుండి 1915
5. శల్యకీర్తిము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	వత్సరము మొదటి భాగమున వెలువడును.

పోస్ట్జి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాఫీస్:—
12, తంబుకెట్టి వీధి, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.బి
156, బ్రాడ్వే. 55, ఆచార్యుల వీధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వాత చందాదారులకు మాధవనిదానము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయకి నాలుగణాలు తగ్గించి యియ్యబడును.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు పిత్టర్పనులు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాగలు, ఒక అంగుళము బంగారు జల్తారులవి. ఇన్ స్పెక్టరులకు బాగుగా పనికివచ్చును.	రూ. 7-0-0
మైసూరు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కోరిన మాదిరి పంపబడును.	
కుర్చీ ఎర్ర పట్టుగుడ్డటర్పును, మైసూరుమాదిరిగాని మదరాసుమాదిరిగాని పెద్దమనఃవ్యూహం ఆశీక.	5-8-0
రంగులలో జేయబడిన తలపాగలు ఒక్కొక్కటి	6-0-0
మైసూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, కోబా, నీలము, లేలుపు వగయిరా రంగులలో బంపబడును.	1-0-0
లలమయిన తలపాగపై జపానురంగు చేయబడినది.	
అర్ధరూ. పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. సగముచార్జి అర్హాప్యగా ముందు పంపవలెను.	

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆర్మీ, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,
67, Moor Street, Madras.

వనోపధి సారసవరిల్లా

ఇది బేహిమఃసంహితాన్ని సెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపొట్లు, వాలిసాయువుపొట్లు, రసదట్లు, రక్తవిహారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగను. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు వుప్పిరిగలిగించును. సెత్తురును మెత్తివజుచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, అగోగ్యము కలుగును. ఒక నీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గమనించును. రెండునీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

నీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪, ఫనస్ వాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2, Bombay.

నర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికీ తల్లి.

ఇది శరీరమునకి ఒక వనమూలిక. ఇదియు మన పూర్వికుల అతిరహస్యపు కోమలము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంశ కర్మము పోగొట్టుటకు ఇంతమిందినది లేదు. జన్మించియు దుర్బినియోగముచేత మూత్రద్వారంబులను సంధించిచేరి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజునంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి సరములకు పట్టుత్వమును, శోషణకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు సుహృదులను మొదలగు సాశనము చేయుటలో ఎంతవలెనది. “నర్వజీవన్” ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలుకు వృద్ధులు అందరూను నువ్వయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు కలుగును.

వెల టెన్సు 1-కి 2-0-0; పోస్ట్జి ప్రత్యేకము

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియుగబీమ,

16. కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కే, మదరాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవకూర్పు.

“స్తుతిమతియైన యాంధ్రకవి భూతి పల్కుల కెట్లు గల్గెనీ, యతులిత మాధురీ మహిమ” యని శ్రీకృష్ణదేవరాయలచే శ్లాఘింపబడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ సమర్పించి పెద్దయత్నములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును సుభద్రావిజయ వాటకమువలె ముద్రింపబడినది. ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణము కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను సుబ్బరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి జేర్చబడినది. ఇందు శ్రీ కాళహస్తికృత్యనివలయు గలదు.

౪౫ము కాళిలో వెల 1-0-0 పూర్తికాళిలో 1-4-0

అటు ప్రతులొక్కసారి కొనుపాకి 1-0-0 కు 0-4-0 ల కంటకున ప్రోసివేతుము. వలసినవారు.

శ్రీరామజయమందిరము.

తిరువల్లిక్కే, మదరాసు అని వ్రాయవలయును.

నూతన రోమసంహార.

మహారాజా సోప్.

ఈ నూతన రోమసంహారి ఒకతూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యేర్వాగమున యందు రోమమును చేదుపులేక శుద్ధము గాను యెటువంటి మచ్చలులేక యును నివర్తించును. చర్మముయొక్క స్వభావమైన రంగులు కాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకటి.

వెల 8 చిల్లలు పెట్ట 1-కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4జణాలు.

8 పెట్టెలు రూ. 2-10-0 తపాలుకర్పు 0-6-0

వలయువారు:—ఆర్. వి. పండిట్ అండు కంపెనీ

వెం 6 బందరువీధి మదరాసు.

చిత్రలేఖ

ఆంధ్రజేతునకు సంబంధించిన మొదటి పరిశోధక (detective) కవల. మాప్రచురములలో మొదటి గ్రంథము. అతిచిత్రము! అతిమనోహరము!!

ఇందు విశ్వనాథముగ నవలించిన బుద్ధి చాతుర్యము, పూర్వచంద్రుని విచిత్రచర్య, ద్వారాశక్తులనులోనిచేష్టలు వ్యవస్థితములు. వేయే! ఈనవల జదువువారంభించిన ముగించునకు విడువనొల్లరు. మధ్యలమూటాట్లు ఆత్మరమలగోచక్రని కాగితములమీద మిక్కిలి యందముగ ముద్రింపబడినది. వెల పది అణాలు మాత్రము.

ఇంతే కాదు! మీకే తెలుగుగ్రంథములు కావలవినను వెంటనే వీలైన తక్కువ ధరకు పంపుదుము. ఎక్కువపుస్తకములు కావలసినవానికి మంచి కమీషను ఇయ్యబడును.

వలయువారు:—

మేనేజరు.

ఆంధ్రసాహిత్య నికేతనము.

ఇన్నీ సుపేట—రాజమహేంద్రవరము.

నోటీసు.

బళ్లారి పరిసర వివేచిని సభవారు.

1914 సం. నవంబరు నెల 27-వ తేదీ శుక్రవారము రాత్రి 9½ గంటలకు.

ప్రహార నాటకము.

1914 సం. నవంబరు నెల 28-వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు.

కృష్ణలీలయను నాటకమును.

వికోరియా థియేటరు హాలులో ప్రదర్శించెదరు.

టిక్కెట్ల ధరలు మామూలు ప్రకారమే.

రావుబహదూర్ } టి. మాధవరావు.
ఓ. హెచ్. గౌడు } జనరల్ మేనేజర్.
ప్రెసిడెంటు.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం. నవంబరు నెల 26-వ తేదీ

ప్రదేశములు.	గ్రీష్మము 26 వేదము ఉదయం 8 గంటలకు ఉష్ణోగ్రత.	శీతము 24 గంటలకు ఉష్ణోగ్రత.	వర్షపాతము.	వర్షపాతము.
	ఉష్ణోగ్రత.	ఉష్ణోగ్రత.	మి. మి.	మి. మి.
బొంబాయి	29.991	89.260.8	...	58.59 42.52
కాటన్	29.006	86.070.8	...	89.45 88.88
కాశీబాద్	29.981	84.263.4	...	29.95 86.42
అంబే	29.980	86.867.9	...	29.68 87.19
గుంటూరు	...	88.862.1	...	25.92 ...
బెల్గాం	29.998	86.466.0	...	81.28 28.67
మద్రాసు	29.990	85.867.0	...	82.05 89.88
శ్రీహరిపూర్	29.987	84.867.8	...	58.68 89.15
కాంగ్రెస్	29.980	87.870.9	...	89.62 86.31
కొలంబొ	29.875	89.069.0	...	62.13 67.81
తిరువనంతపురము	29.898	88.774.0	...	55.81 57.52
కొచ్చి	29.509	90.073.8	...	104.02 108.22
కొచ్చి	29.918	88.269.4	...	116.52 114.18
మంగళూరు	29.918	88.168.6	...	146.10 126.24
బొంబాయి	29.976	81.178.0	...	81.54 71.67
హైదరాబాద్	29.980	84.557.2	...	41.78 89.01
అనంతపురము	...	88.057.8	...	16.70 19.86
బళ్లారి	29.971	82.860.5	...	19.97 19.22
కర్నూలు	29.999	86.856.6	...	26.08 26.00
కడప	29.986	89.964.6	...	25.84 29.48
బెంగళూరు	29.944	81.856.1	...	29.54 88.86
కొల్లూరు	22.775	59.242.9	...	59.40 49.04
ఉదకమండలము	28.012	68.588.2	...	48.91 49.98
కోయంబూరు	29.982	67.861.1	...	18.41 19.12
బెల్గాం	29.992	88.860.4	...	82.52 39.12
నీలము	29.982	88.262.0	...	84.90 87.49
తిరుచనాపల్లి	29.988	90.465.8	...	16.94 27.61
పుదుచ్చి	29.964	88.866.0	...	28.79 29.62
మధుర	29.957	90.170.1	...	28.81 80.47
తిరునల్వేలి	27.86 19.84

దీర్ఘకల్పమునకు దక్షిణభాగమున వాయుభారమున దంతగా మారుచు లేదు. ఉత్తరభాగమునకు బర్మా యందును హెచ్చినది కంక్ష చేత మంచి విశేషముగా నున్నది. సర్కారులలో తప్ప తక్కిన ప్రదేశములందు అల్పతమోగ్రత అధికముగ గలదు. కర్నాటమునందు మార్పు 2 మెదలు ఏడిగ్రీలవరకు నున్నది. ఇక్కిడ రాత్రులందు వేడిమి విశేషముగానుండుటవలన నీమార్పుకలిగినది మెనునగునందున దక్షిణమునందును, దక్కనునందును, సర్కారులందును రాత్రులందు వేడిమి సాధారణ స్థితికి తక్కువగాను దక్షిణపు చివరభాగమున పగటి పూట వేడిమి హెచ్చుగానున్నది. వాయుమండలమున తేమలేదు. దక్షిణముననువలబొనునందున కొంచెముగ మేఘములు పట్టుచున్నది త్రింకామలైపు కొంచెము బల్లలు పడినవి. ఉత్తరమున వాతావరణస్థితి చక్కగా నున్నది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్నా, వాతావరణకాశ్రమాడు.

విశేషములకు నూచన.

1. కాశీమున కొకవైపుననే సిరాతో, విడివిడిగా గొలుసు కట్టవ్రాత కాకుండ వ్రాయవలయును. అట్లులేని బాబులు గమనింపబడ నేరవు.

2. సంతకములు లేనిబాబులు ప్రకటింపబడ నేరవు.

3. విశేషములు విషయములను సాధ్యమయినంత వరకు సంక్షిప్తముగా వ్రాయవలయును. చేట భారతములు ప్రకటింపబడ నేరవు.

4. సంఘమునకు సంబంధించిన స్వవిషయములుగాని పదుల విషయములుగాని అంగీకరింప బడవు.

ఎస్.కె.రావుగారు:—మీడికోర్టువిషయముగాని శ్రుతి కకు విషయముకాదు.

పురవాసి:—ప్రకటింప బడజాలదు.

పురవాసి:—సంతకములేదు. ప్రచురింప బడదు.

పుత్తూరివెంకట్రావుగారు, కొత్తపాటెనీరరాధువయ్య:—వాడుకనుబట్టి యూహించి వ్రాసినవ్రాతలు ప్రకటింపబడ జాలవు.

బాటసారి:—ప్రకటింపలే గండులకు చింతిల్లుచున్నాము.

కృష్ణనాయక్ గారు:—వివరములు తెలియునట్లు వ్రాయుచు లేదీలులేవు. విషయములు తెలియలేదు.

సంపాదకుడు.

స్థానిక వార్తలు.

సరస్వతి యూనియను క్లబ్బు:—బాజీటపురు యోహనువల్లసర్వ రాజోపు ఆదివారమునాడు టి. ఎస్. వి శర్మగారు గానసభచేసెదరు.

సంఘసంస్కరణసభ:—మైసూరు యవరాజు గారు ఆగ్రాసనాధిపత్యము వహించుట కంగీకరించిన సంఘ సంస్కరణసభ డిసెంబరు 27, 28 తేదీలలో జరుగును.

సెంటు.తామను చూపా కాలుషేషసభ:—అలంబూరులో హిందూమత బాలరహితకాలయందు రాజోపు ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 4-గంటలకు టి. ఆర్. గోవిందరాజులు మొదలియారగురు కుచేలోపాఖ్యానమును చాళిశా కాలుషేషము చేసెదరు.

సర్వభారత మధ్యపాన నిరసన సభ:—డిసెంబరు నెలలోజరుగబోవునీరసభకు కలకత్తా యందలిరకచెండు హెచ్. ఆర్ద్రునుగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించుట కంగీకరించిన తెలియచున్నది. గౌరవనీయులగు టి. ఎస్. శర్మ గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగా నెన్నకొనబడిరి.

లండనునుండి వచ్చిన ప్రయాణకులు:—జి. ఎ. కూపరు దొరసానిగారు, ఎస్. డి. డాల్టో దొర గారు, ఇ. ఎర్రయిలు దొరసానిగారు, రాజిన్నున గారును ఆయన కుమార్తెయును. స్కాట్లెంబర్ దొరగారు, ఫిలిప్సు దొరగారు, దొరసానిగారు, కన్సింగ్ హాము దొరసానిగారు, మొంబ సాయను పొగయోడమిద లండను నుండివచ్చిరి.

స్టేసు:—ఈనెల 21 వ తేదీతో అంతముగువార మునందుర క్రింది చెప్పబడినట్లుగా స్టేసులన మృతినొందిరి. ఆనంతపుర జిల్లాలో 48 మందికి సోకినది. 24 గురుమృతి నొందిరి. ఉత్తరాగ్రాదు జిల్లాలో 21 కి సోకినది. 18 గురు మృతినొందిరి. బళ్లారిజిల్లాలో 182 మందికి సోకినది 107 గురు మృతినొందిరి. కోయంబూరు జిల్లాలో ఇద్దరికిసోకినట్లుగా మృతినొందెను. తేలము జిల్లాలో 10 మందికి సోకినది 8 మంది మృతినొందిరి.

29-వ బాల్ గేమ్ మహోత్సవసభ:—గౌరవనీయు లగు టి. ఎస్. శ్రీనివాసరాస్త్రిగారికి బహులుగా టి. వి. ముత్తు కృష్ణయ్యగు టి. ఎ. టి. ఎల్. గారు వాలంటీర్ సంఘమునకు కష్టానుగా నియమింపబడిరి. సి. గోవిందరాజుమొదలియగు టి. ఎ. టి. ఎల్. గారు, రావుబహద్రు జి. వెంకటరమణయ్య పంతులు, టి. ఎ. టి. ఎల్. గారును వైస్ కన్వేనుగా నియ మింపబడిరి. కావున వాలంటీర్ బాబులన్నియును టి. వి. ముత్తు కృష్ణయ్యగుగారికివాడికోసమయిన కార్యకర్తగాను తెలియ పంచిరి.

బాల్ గేమ్ ఛారిటబ్ల్యాయామ సంఘము:—

ఈ సంఘముయొక్క ఆరవ సాంకేతికోశ్యము ఆదియపు నాయకపీఠిలో హన్సు ప్రాక్రసిపు యూనియను శూలు చో నుండు రాజోపు ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు జరుగును. అప్పుడు “ఇతర బాల్ గేములవద్దనుండి నేర్చుకొనకలసిన పాఠములు” అను విషయమును గురించి పి. వీరరాఘవయ్యగు టి. ఎ. టి. ఎల్. గారు ప్రవచనం చేసెదరు. గౌరవనీయులగు టి. ఎస్. శర్మగారు రగ్రాసనాధిపత్యము వహించురు.

శ్రీ గవర్నరుగారు చెన్నపురి వదలుట:—శ్రీ గవర్నరుగారు ఆంతరింగిక కార్యదర్శిగారగు. పి. డి. కాటరెలు గారితోను, కష్టాను డబ్లియు. ఎస్. యి. దునీగారితోను, కష్టాను ఎస్. డి. ఎస్ చానకుగారితోను, గోదావరి కృష్ణాజిల్లాలలో పర్యటనము చేయుటకు నిన్న సాయంకాలము చెన్నపురినుండి బెల్లారి కష్టాను ఆలనుపరుగారు, ఆర్. గ్రీనలు గారు, ఎస్ ఆర్మిటేజిగారు, నివాసు బహద్రు పరాంకుశము నాయుడు గారు, రావు సామేబు భవానందంబిగారు, మేకు ఇస్కా లు స్వారు బహద్రుగారు, గౌరవ హౌండక చక్ర రత్నకు డకు ఆర్. జి. ఎస్. పేవిగారు, గవర్న మెంటు రయల్స్ నూపరిం పెండెంటుగారు, నిన్న సాయంకాలము నెంట్లలు ప్రేషను ప్లాటుఫారమువద్ద నుండిరి.

వృత్తాంతములు

రాజధర్మోత్సవము:—కడపిన సోమవారమునాడు ఈ యూరిలో కొంతమంది భక్తాశ్రేయలందరును కుప్పవిన దేవా లయమున తేరి బాజీచక్రవర్తిగారికి, ఇప్పుడు వికోరియాజరు చున్న చువోస్కామమున విజయము కలుగునట్లు ప్రార్థనలు సలిపిరనియొకరు వ్రాయుచున్నారు.

ఎమ్మెస్ నాశనము:—చిత్తూరుజిల్లాలో వాయిల్పాడు నందలి వైస్యలందరును, వక్రమును వ్యంగముచేయుచుండిన ఎమ్మెస్ అను జర్మను నాశ వ్యంగముచేయబడినందులకు, కొండ వైరి వీరభద్రస్వామి స్వీధిని భోగము సలిపి బాజీచక్రవర్తి గారికి విజయముకలుగునట్లు ప్రార్థనలు సలిపిరని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

గుంటూరు డిస్ట్రిక్టుబోర్డు:—డిస్ట్రిక్టుబోర్డుప్రె సిడెంటుగారి యనుమతి పొందవలసిన 4 టన్నులుగాని ఛానీకి మించిన బరువుతోగాని తాలూకా బోర్డుయొక్క డిస్ట్రిక్టు బోర్డుయొక్కయు వంశెనమిదనయినను, బాటలమిదనయి నను బండ్లను నడిపించుటవలన గుంటూరుడిస్ట్రిక్టు బోర్డువా కొక తీర్మానమును చేసిరి. ఆతీర్మానమును చెన్నపురి గవర్న మెంటువా రంగీకరించిరి.

బెంచికోర్టులు:—బళ్లారిజిల్లా అదని తాలూకా లో, కొన్నిగి, పిండికల్లు, న్యాలకోగి, వండగల్లు, జంపాపు రము, నల్లలగడ్డ, యాగ్రాములులలో కొన్నివద్దకు, యమ్మిగ నూరు, గుడికల్లు, కల్లుగుంట, ముగటి యాగ్రాములులలో యమ్మిగనూరువద్దకు బెంచికోర్టులను స్థాపించుటకు చెన్నపురి గవర్న మెంటువా రంగీకరించిన తెలియచున్నది.

గన్నవరం తేంజీస్కాల్ సముత్సాహియేటు యినస్సెక్టరు గారయిన బ్రహ్మశ్రీ కోమలయ్యగారు వెంకటరమణయ్యర్ గారికి పింఛను కురిపెను అర్పణచచ్చినది. అలనులును అంగలై కలుగ్గున అన్నడిపాట్లమెట్లలోను అరువదిసంవత్సరములవరకు ఎత్తెక్కువక పొందుచుండగా, నేబరియేడు సంవత్సర ముతోత తీరదార్శ్యమును, స్వోవిధసమకతయగుల వీరిని నూ స్పించినందుకు వీరి తాలూకా టీచరులేగాక, అన్నడిపాట్ల మెట్లు ఉర్వోగీయులును, పండితపామరులుగూడ చాల విచారించిరి. వీరు సాహర్షహృదయులగుచే వర్ధించి నెలపు పుచ్చుకొనుటకు తాలూకాలోని టీచరు అందరును సమావేశ మైరి. గన్నవరంపొట్టుపూర్వపుగారు వీరికి సత్కారముచక ముగా హరిసంక్షేపము జరిపించిరి. 14 వ తేదీ యదయమున పోటోతీయించిరి. వీరిగౌరవాక్ఫము సమారాధనము జరిపిరి. 2 గంటలకు బోర్డుస్కూలులోమీటింగు ఆంధ్రమామెను. నిద్రనిగురించి యశేషము మిక్కిలిగా ప్రశంసించుచు ఉపవ్యసించిరి. అది గన్నవరం పురవాసివ్రాయుచున్నాడు.

చెన్నపురి శాసననిర్మాణసభ

జిల్లాబోర్డుల తీర్మానము

జిల్లాబోర్డు బోర్డు రైల్వేలను గురించి కే రామయ్యంగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానమును గురించి వాదము మరల నుపక్రమింపబడెను.

తాము ప్రతిపాదించిన తీర్మానములోని కొంతభాగమును కే. రామయ్యంగారు తీర్మానములో సవరణ రూపకముగా కలుపుకొనుటకు బి. ఎన్. శర్మగారంగీకారమును గోచరించి. ఆ ప్రంగు మంగీకార మియ్యబడెను. రైల్వేలను విధించి యున్నట్టియు, విధింప నిష్పష్టమగున్నట్టియు జిల్లాబోర్డుల బాధ్యతను జాయింట్లు రైల్వేలనులను చేయించుకొని వానిని తమ సొంతయాస్తిగా నేర్పరచుకొనుటకును, ప్రభుత్వము వారు చేయించుకొనబడిన రైలు మార్గమునే కట్టించుకొనడం పోవునెడల అట్టి జిల్లాబోర్డుల బోర్డుల తీర్మానమును యొకకంపెనీగా పనిచేయుటకును అవకాశము గలిగించి, క్రిందటిముట్టు ఆదాయవ్యయపట్టికను గూర్చినాదము జరిగినప్పుడు జిల్లాకార్యములకు సిద్ధముగనుంచుటకుని ప్రభుత్వమువారు నూచించిన ద్రవ్యమునుండిగాని యితర సందర్భములంద బట్టించుకొని ప్రభుత్వాధికారమునకు లోబడి యప్పుటినికొనుట కధికారమునుగలవై కేంద్రీకరణచేసిన మాదిరి కంపెనీలకు మూలధన మేర్పరచుటకు శాసన రూపకముగాగాని యన్యధాగాని ప్రభుత్వమువారు తోడుకొనుదురుగాకయని యీసభవారు సభలోనున్న గవర్నరుగారికి నివేదించుకొనుచున్నారు ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమువారి యాలోచనలోనున్న డిండిగలు పాల్పాటులై మార్గమును ఈపద్ధతి ననుసరించి మధుర, కోయంబత్తూరు, మలబారుజిల్లాబోర్డుల వారిచే నిర్వహింపబడవచ్చుననికూడ ఈసభవారు నివేదించుకొనుచున్నారు.

పరిశ్రామిక వృత్తి కార్యములు విశేషముగ నీ ప్రభుత్వము వారిచే నభివృద్ధి పొందింపబడునని విశ్వసింపబడుచున్నదనియు జిల్లాబోర్డులను ముఖ్యనిపాటిటను, తమ ద్రవ్యపదార్థుల నభివృద్ధిపరచుకొనకుండ, శాసనరూపముగ నిర్ణయింపబడిన తమధర్మములను నిర్వహించాలననియు, రైల్వేలములను వచ్చేది నకరాచారమునను తమప్రతిభివృద్ధికి వేచ్చియుటకు ప్రియమనియు, తమ కనకాశియ్యకి ఇతర కంపెనీల కీలాభమును పోషించుటకును ప్రజలకు కష్టముగా నున్నదనియు, అందులో డిండిగలు, పాల్పాటులను నూటికి 8, 9 వంతున లాభించునట్టిదని ప్రజలు విశ్వసించుచున్నారనియు, జిల్లాబోర్డులను విధించి రైల్వేలను వారి రైల్వేలను నిమిత్తమే యుపయోగింపబడవలయునీ కాని యన్యధా వినియోగింపబడవలగూడదనియు శర్మగారుచాలాదూరమువాదించిరి. సర్ హరల్డప్రెస్టన్ గారినినుడిచిరి. మొదటనైల్వేలనువేసిఅందులను జిల్లాబోర్డులవారిచే కాదాయములనుగడింపదగునను విషయము స్ఫురింపలేదు. కాని యిటీవలరంజాపూరు జిల్లాబోర్డువారి కాదాయము హెచ్చుటచే నిరసనగూడ ముందుకు వచ్చిరి. దొరతనమువారిందులకు ధనసహాయముచేయ బాలరు. జిల్లాబోర్డులవారు ధనసహాయముచేసికొనగలిగినవో వారవలంబించుట కభ్యంతరములేదుగాని వారికి ధనము సమకూడువరకును అపనులను నిలువనైననుటకు మాత్రము దొరతనమువారి రంగీకరింపరు. ఏలినన దానివలన నష్టపడువారు రైలులు, డిండిగలుపాల్పాటు రైల్వేలమొదలు దొరతనమువారి చేయదలచిరి. పిమ్మట ధనలోపముచే మానివేసిరి. చిన్నకంపెనీవారు వేసెదమని తెలిపిరి. దీనివలననేమా విశేషలాభముకలుగు ననుకొనుట యుక్తియుక్తముకాదు గాన కంపెనీవారిచేనే చేయించుటమంచిది. మన విషయము చిన్నకంపెనీవారి కేవలనియ్యనుటకు లగినపని కాదు. అటుల చేసినచో కంపెనీలవారి నందరినిగూడ మనము నిరుత్సాహము చేసినవారల మగుమనినుడిచిరి. సర్ హెన్రీ ప్రేజరుగారుగూడ ప్రభుత్వవారి వాదమును బలపరచిరి.

జిల్లాబోర్డులకు రైల్వేలయందు స్వాతంత్ర్యమును గలిగించుట న్యాయము. ధర్మాదాయాది నిధులమొత్తములను ఇండియా దొరతనమువారి యనుమతి వడిన జిల్లాబోర్డులకు బడలానిగ వచ్చును. ఇదివరకు చిన్నకంపెనీవారి కొంగు బడనివో నాపని ఆయాబోర్డులవారి కియ్యదగునని గౌ. రామచంద్ర రావుగారు నడిచిరి.

గౌ. ముయిజ్జాహుగారు గౌ. ప్రొ. అర్చుగారిచే నేకీధించుచున్నామని నుడిచిరి.

మలబారుజిల్లావారి కారైల్వేలను చాలలాభమునుగాన వారు రైలుపను విధించి సామ్యకనూలు చేసెదరని కే. పి. రామమూసంగారు నడిచిరి.

రెండుమాడు జిల్లాబోర్డులవారు కలసి యొకసంఘముగా నేర్పడదగదనియు వారు తమసామ్య కొనసంఘమున నివేదించవచ్చుననియును బోర్డులవారు నడుపుటచే నీవిషయమున కంగీకరింపబడవని సర్ ప్రెస్టన్ గారు స్పష్టముగా నుడిచిరి.

వారీపని నిర్వహించగలవో తోముంగుగా జిల్లాబోర్డులవారి నడుగదగునని గౌ. పి. యస్. కృష్ణారావుగారు నడిచిరి. పి. కేశవశర్మగారును పి. సుబ్రహ్మణ్యరెడ్డిగారును, పి. సి. సోమసుందరంజేటిగారునుగూడ చట్టమును బలపరచిరి.

దొరతనమువారి కంపెనీ కంపెనీలను చిన్నకంపెనీవారి కిచ్చియండలేదు. దీనికి 25 శాతముమాత్రమే కావలయునని తెలియుచున్నది. ధర్మాదాయములనుబదులయ్యవచ్చును. తక్కిన జిల్లాబోర్డులవారుగూడ బడలిచ్చెదమనుచున్నారు. బదులు పట్టుట కభ్యంతరములేదు. దీనికి ప్రత్యేకశాసన మవసరము లేదుగాన దొరతనమువారిని విధముల ప్రయత్నింపదగును. డిండిగలు పాల్పాటులై మధురబోర్డు కారులై మూడవతరమునని గౌ. కే. రామయ్యంగారు నడిచిరి. ప్రాధికారమునుగూర్చి సభ్యుల కభిప్రాయభేదమేమియును లేదు. డిండిగలు పాల్పాటులై మధురగూర్చిమాత్రమే కనబడుచున్నది. ధనము సమకూర్చుట సాధ్యముగా కనపడదని సర్ హరల్డప్రెస్టన్ గారు నడిచిరి. పిమ్మట డిల్లువేయగా చట్టము త్రోసివేయబడినది.

నూలు, నేత పరిశ్రమ

[నంగల వెంకట నారాయణ, బి. ఏ. గారు]

ఉత్తరసర్కారులలో ప్రతి విస్తారముగా వెరగుచున్నది. గుంటూరులో ప్రతిమంచి దూదిచేసి, జేర్లుకట్టుయంత్రాల లనేకములు కలవు. కాని ఉత్తరసర్కారులలో నూలు వడకునట్టియు, బట్టునీయునట్టియు, యంత్రాల ఒక్కటయిననులేకపోవుట కడుశోచనీయు. ఈపరిశ్రమ మనదేశమునకు క్రొత్తదికాదు. బొంబాయిలో రెండువందల యంత్రాలలు అమావదానందు వంద యంత్రాలులు పోవుచు, మద్రాసు, చెంగళూరు, మొదలగుననేక ఇతరస్థలములయందును, యంత్రాలు స్థాపింపబడి చాల లాభకరముగా పని చేయుచున్నవి. కడచిన సంవత్సరము బొంబాయిలోని (నూలువడికి బట్టులనేయు) యంత్రాలలు నూటికి 21 చొప్పునాభము నిచ్చినవి. నూలుమాత్రము వడకుయంత్రాలలు నూటికి 10 చొప్పునాభము నిచ్చినవి. నేసినబట్టులను తెలుపుచేసి, రంగులువేసి, నీళ్లుగాచేసినచో లాభమింకను ఎక్కువకాగలదు. గుంటూరునందు ఈపరిశ్రమ స్థాపించుటకు నన్ని విధముల ననుకూలముగా నున్నది. దూది విస్తారముగా దొరకును. కూలిపనివాండ్లను బొంబాయి మొదలగు ఇతర స్థలములకున్న చవుకగా కావలసినంతో మంది దొరకగలరు. తయారగునూళ్లు, బట్టులు మొదలగునవి చుట్టుపట్టిన ఖర్చుపడును. గుంటూరుజిల్లాలో నీరాల, వేట పాలెము, తెనాలి, మొదలగు స్థలములలోను, కృష్ణా, గోదావరిజిల్లాలలోను, చేతిచేత పరిశ్రమ విస్తారముగా నున్నది. గుంటూరులో నూలువడకు యంత్రాల స్థాపించినచో ఈచిన్న నేతగాండ్రకు నూలు సులభముగా చవుకరలకు దొరకగలదు. గనుక చేతిచేత పరిశ్రమకూడ అభివృద్ధిచెందుటకు మార్గమేర్పడును. బెంగళూరులో మైసూరుమహారాజా నూలు యంత్రాల స్థాపించినచో అధిక లాభకరముగా నుండును. మన రాజధానిలో ఇట్టి లాభముగల యంత్రాల మద్రాసులోనున్న బక్సింగుహామ మిల్లొక్కచేయే. నూలువడకుట, బట్టునీయుట, నూలును, బట్టును తెలుపు చేసి రంగువేయుట, నీళ్లుతయారచేయుట, మొదలగు లాభముగల యంత్రాల 10 లక్షలరూపాయలతో స్థాపింపవచ్చును. ఈసామ్యంతయు, యంత్రములకు కట్టడములకు మాత్రమేపట్టును. దూది మొదలగు సరకులకొనుటకు కావలసినసామ్య వ్యాంకులనుండి తక్కువవడ్డీకి తీసికొనవచ్చును. ఇట్టి యంత్రాల నూతనపద్ధతులమీద మంచివేర్పరుచుచే నడుపుకొనచో, వడ్డీ, ఖర్చులు, అన్నిటాగా నూటికి 25 చొప్పున లాభము నియ్యగలదు. లక్షలకొలది ఆదాయమువచ్చు అనేక జమీందారులు, భూస్వాములు, వక్రతులు గల మనఉత్తరజిల్లాలలో ఇట్టి లాభకరమైన ఒక్కయంత్రాలకు కావలసిన వదిలక్షల రూపాయలు జమచేయుట అసంభవముకాదు. ఈపరిశ్రమ క్రొత్తదికాక ఇదివరకే యిట్టిలాభముల నితరస్థలములయందున్ను చున్నందున అత్తర్వమునకును, సంరక్షణమునకును అవకాశము లేకు జమీందారులతో నెక్కువ సంబంధము, పరిచయముగల విద్యావంతులయిన ప్రముఖులీపనిని బూనినచో నిస్సందేహముగా నెరవేరగలదు. దేశము యొక్కయ పరిశ్రమలయొక్కయు అభివృద్ధికోరు విద్యాధికులు నీవిషయమున తగినశ్రద్ధపహించి ఒక కంపెనీ నేర్పరిచి తాముకొన్ని వేళ్ల తీసికొని జమీందారులకును, వక్రతులకును మార్గదర్శకులయినచో గాని నీపనినెరవేరదు. ఇట్టితరుణములో పరిశ్రామికసభలలో గంభీరపన్యాసముల చేర్చుధర్మములైన విద్యాధికులు తమధర్మమున నిర్వహించి తమకును, దేశమునకును లాభము చేసినవారగుదురు గాకయని కోరుచున్నాను.

కోర్టు వ్యవహారములు.

(మద్రాసు హైకోర్టు.)

సెక్షన్సు విచారణ
[న్యాయమూర్తి నేపియరుగారు]

బార్టిటవుక్ ఖానీ కేసులోచేరిన మతియొక దావా దొంగసాక్షులను తీసియించుకొనినందులకును, విక్రయించుటకు తోడ్పడినందులకును విచారింపబడుచుండిన దొరస్వామి ఆచారికి మూడేండ్లు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. ఇంతటితో నీ సెక్షన్సు విచారణ ముగిసెను.

[న్యాయమూర్తులు: సదాశివయ్యరు, హానే గారులు]
క్రిందికోర్టుతీర్పును రద్దుపరచి
ముద్దయికి శిక్షవిధించుట

వాడ్రహల్లి రైల్వేలెవర్ క్రాసింగువద్ద కావలియంగు ఇన్స్పెక్టర్ సాహెబు ఆనువాకు గత ఏప్రిలునెల 6 వ తేది రాత్రి విద్యుత్త ముగ నేటునుమాయక నిద్రపోయెననియు, ఆతరుణమున నొకగూడ్డు తెలుసురాగా, నేటుతెరువబడియుండినందున ఆదారిని నిరాటంకముగ వెళ్లుచుండిన యొక యెద్దులబండి కాలెయిన తగిలినందున, బండి విరిగి యాబండివాడు గాయములతో మరికొంతసేపటికే చచ్చెననియు, కాబట్టి ఇన్స్పెక్టర్ సాహెబునకుశిక్షవిధించవలయునని వానివాడ రైల్వేపోలీసు వారిచే హాస్పిటల్ స్టేషన్లో సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టులో దావాతేబడెను. ఆసబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు వాదప్రతివాదములకు, ముద్దయి వాజ్జాలమును విని విచారించి, ముద్దయివాడ దోషములేదని తలచుటకు కారణము గల దను నభిప్రాయమునగి, వానిని వదిలివెట్టిరి. ఈతీర్పుమీద గవర్నరుమెంటు వారు హైకోర్టుకు ఆప్పీలు పెట్టుకొనిరి. న్యాయమూర్తులు క్రిందికోర్టుతీర్పును రద్దుపరచి ముద్దయికి రెండునెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

[న్యాయమూర్తులు ఎయిలంగు, కుమారస్వామిశాస్త్రి గారులు]

క్రిందికోర్టుతీర్పును రద్దుచేయుట
మతియద్దరు ముద్దయిలతోడ దొంగ నాణెములను ముద్రించుచుండినందుల కని తిరిచినాపల్లి సెక్షన్ జడ్జిగారిచే నేడేండ్ల కఠినశిక్షవిధింపబడిన హాకిం అబ్దుల్ అజీజ్ అయ నాతనిపక్షమున ఆప్పీలు పెట్టుకొనబడెను. తిరువల్లిక్కేటి యం దీముద్దయి యింటిని శోధించగా, దొరకిన మూసలు మొదలయిన వస్తువులు ఆతడవలంబించు హాకిం వృత్తి కనుగుణములేననె గాని, నాణెములను సృష్టించుట కుపయోగించుటకు నేకరింపబడినది గావన నిత్యాదివాదములనువినినపిమ్మట న్యాయమూర్తులు క్రిందికోర్టు తీర్పును రద్దుపరచి, ముద్దయిని వదిలి వెట్టుట కుత్తరపు చేసిరి.

పోలీసుకోర్టులు
బార్టిటవుక్.

ఈ నెల 24 వ తేది కృష్ణస్వామి మొదలియన నాతడు ఎక్కువ డబ్బుల మాటల నిరుపదించిని సాల్పు కొకాయ వద్ద నొక బండిలో నెక్కించి బార్టిటవుక్లోనుండు తనగిడ్డంగికి పంపెను. అబండి దారిలో వెళ్ళుచుండగా, ఏనుగుగవనవద్ద మునుస్వామి ఈరక కడో తలనుకొనువాడొకముటునుండి కొన్నిగడ్డలను సంగ్రహించెను. పోలీసుకోర్టువిచారణ జరిగెను. ఈముద్దయి యావళకే మూడుపర్యాయములు శిక్షపొందియున్నాడు. కాబట్టి, మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి ఒక్కసంవత్సరము కఠినశిక్షవిధించి విడుదలయినపిమ్మట ఒక సంవత్సరకాలము వాడు తననివాసస్థలమును పోలీసువారి కెత్తిగించుచుండవలయునని తీర్పుచెప్పిరి.

పల్లెటూళ్లలోని బోర్డుపాఠశాలలదుస్థితి:- (శ్రీబార్తిచక్ర వర్తిగారి వరదానప్రకారము ఈదేశమందుగల ప్రతిపల్లెటూరియంగును కొడువలేకుండ ప్రభుత్వమువారిచే పాఠశాల లనేకములు స్థాపింపబడి యున్నవి. ఆపాఠశాలలలోని యుపాధ్యాయులు వారివారి ధర్మకృత్యములను సరిగనెరవేర్చుకొన కుండుట కడుశోచనీయును. వారింటిగుమ్మమువద్దకు ప్రతి నెల 1 వ తేదీ వచ్చునట్టికి వారివారి బీతములు వారికి ముట్టుచున్నను, విద్యార్థులకు విద్యనెప్పుటలేదు. పిల్లలచే గృహకృత్యంబులన్నియుచేయించుకొనుట, తాముదస్తావేజులువ్రాయుట, విద్యరూపి వారికి పుస్తకముల పేరుచెప్పి బీతములలాగుట, మొదలగు తీరుపనులన్నియును చేయుచే ఇంకను పూర్వపుపద్ధతులనే యవలంబించుచున్నారు. కాని ఇన్నెవ్వరు వచ్చునట్టికి మాత్రము వా రెట్లోలాగ్రతగా నుండి జహాశ్రద్ధతో పాఠములనుచెప్పునట్లునటించుచున్నారు. ఈవిధముగ గ్రామపాఠశాలల యుపాధ్యాయులందరును ఇష్టము వచ్చినట్లుగా చున్నారని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్రపత్రిక.

1914 వ సం॥ నవంబరు నెల 26వ తేదీ

గురువారము.

మూడు మాసముల గ్రంథములు

చెన్నపురి రాజధానియందు జూలై, ఆగష్టు, సెప్టెంబరు కాలముల ప్రకటింపబడిన గ్రంథముల జాబితా కను దొరతః మునాదు ప్రకటించియున్నారు. ఏప్రిల్, మే, జూన్ నెలలలో నాంధ్రమున మొత్తము 172 గ్రంథములు మాత్రమే ప్రకటింపబడినవి. ప్రస్తుత విమర్శకు సంబంధించిన మూడు నెలలలో 190 గ్రంథములు ప్రకటించబడియుండుటచేత సామ్యమును కొంతయభివృద్ధి కనబడుచుండుట విటతము. ఏప్రిల్ మత విషయక గ్రంథములు 48 గలవు. ఈ 48 లోను క్రైస్తవ మత గ్రంథములు 15; క్రైస్తవమత చరిత్రాసారమును నొక గ్రంథము గమనించదగినది తోచుచున్నది. శాకరాచార్య చరిత్రములు రెండు పేరుపేరుకవులచే వ్రాయబడినవి. ఈ గ్రంథము లక్ష్యైతనత సిద్ధాంతములను కొంతవర కొంద్రులకు బోధించగలవని విశ్వసించుచున్నాము. శ్రీశైల పుమజీలీలను పాటల పొత్తి మొదలు, జీవబ్రహ్మైక్య రాజయోగ సారామృతమును వేదాంత గ్రంథ మొక్కటియును గూడ పేర్కొనదగినవి. తక్కినవి శతకములు, భక్తి కీర్తనలు మున్నగునవికలవు. అభినవరామాయణమును పద్యకావ్య మొదలు మాత్రము శ్రీమతి నూనె సుబ్బమాంబగారను నారీమణిచే వ్రాయబడినది కనబడుచున్నది. సంస్కృతాధ్యాత్మిక రామాయణము నాంధ్రవచన గ్రంథము గ నొకరు వ్రాసియున్నారు. మొత్తముమీద మతవిషయక గ్రంథములలో కొన్ని యుపయుక్తము లగుకవి గలుగుట సంతృప్తికరము. మతమునకు తరువాత కథ. దీనియందు 30 గ్రంథములున్నవి ఏప్రిల్ నెలకు భావలనుండి యాగ్రధీకరింపబడినవి 8 యన, స్వతంత్ర రచనగల నవలలు 6 ను గలవు. కడపటితెగలో చారిత్రకములు 2 ను, సాంఘికములు 4 ను, కనబడుచుండుట శుభసూచకము. పౌరాణికములగు కథల పుస్తకములు 3 ను, చిల్లరకథల పుస్తకములు 12 ను ప్రకటింపబడినవి. ముప్పది యిద్దరు మంత్రుల చరిత్రను గ్రంథము 3 వ కూర్చునరల ముద్రింపబడినది. దీనిని చూచి యెడల మనదేశమున నింకను ప్రాతకథలకుండు గౌరవము జేటపడగలదు. నవలా ప్రచారకులలో విశ్వానంద్రికా మండలివారును, ఆంధ్ర ప్రచారిణీ నిలయమువారును ముఖ్యులు. కళానతిదేవి చరిత్రను గ్రంథమొకటి మాత్రము శ్రీమతి మల్లవరపు సుబ్బమ్మగారను నారీమణిచే విరచితమైనట్లు ప్రకటించబడినది. కథలకు పిమ్మట సంఖ్యకు చిల్లరగ్రంథములు 29 కానవచ్చు చున్నవి. టిఫిన్లో జీవచరిత్రములు, నుపన్యాసములు మున్నగునవి కలవు. కాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువలన హిందూ దేశమునకు కలిగిన లాభము, ఆంగ్లేయ భారతవర్షము మున్నగు కొన్ని గ్రంథములు మాత్రమే గమనింప దగినవి తోచుచున్నది. మరియు విద్యార్థుల కుపయుక్తములగు గ్రంథములు 21 ప్రకటింపబడినవి. ఏప్రిల్ మయము ప్రశంసించుటకది తావుగాదు. నాటకములు 19 గలవు. ఏప్రిల్ విధిసాటిక మొక్కటియును హిందీ భాష నాటక మొకటి క్రైస్తవ మతసంబంధమును కలయుకొన్నిటియుగలవు. తక్కినవి యనుపౌరాణిక

ములు. స్వతంత్ర రచన యొక్కటియు లేకుండుట చింతాకరము. కావ్యములు నైరుకటి మూడుమాసములలో 21 కిని ఈ మూడు మాసములలో 11 మాత్రమే ప్రకటింపబడినవి. వానిలో పండితారాధ్య చరిత్రను 3 డి ప్రాచీనగ్రంథము. వావిల కొలను ను బృహరావుగారి ఆంధ్ర వాల్మీకిరామాయణము పునర్ముద్రితమైనది. మార్పు సువార్తయను గ్రంథమొకటి రాజా భుజంగరావు జమిందారు గారిచే వ్రాయబడినది. రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారి తెనుగుతోటయును, క్రొవ్విడి రామకవిగారి దురోద రోపాఖ్యానమును స్వతంత్ర రచనలు కాబోలును. భాషావిషయక గ్రంథములేకన్నవి గాని గత మూడు నెలలలోవలె విమర్శాభోరణి పుస్తకములు కానరాలేదు. గ్రాంథిక గ్రామ్యభాషా వాదమే యెల్లెడల ప్రబలమునది. వైద్యశాస్త్ర సాబాధములు 4 గలవు. ఏప్రిల్ ఆగస్టువైద్యము. ఆయుర్వేదాంగ శిల్ప తంత్రము, వస్త్రకర్మము నను 3 గ్రంథములు పండిత డి. గోపాలాచార్యుల వారిచే ప్రకటితములు. శాస్త్రీయ గ్రంథములు 3 గలవు ఏప్రిల్ నొక్కటైనను శాశ్వతగ్రంథ నామమున క్లుప్తముగా కానరాదు. చరిత్ర విభాగము కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారు వ్రాసిన చరిత్రాస్త్రము. రెండవ సంపుటముండుట సంతోషమునకు కారణము. పత్రికా విషయమున నీ మూడు మాసములలో నూతన ప్రకటితములు కనబడవు. మొత్తము మీద స్వతంత్ర రచనయును, గీర్వాణ కర్మాటక వంగాంగ్లేయ హిందీ భాషల నుండి భాషాంతరీకరణమునుగూడ కొంతవరకు సాగుచునే యున్నవని వ్రాయుటకు సంతసింపచున్నాము. కాని ఇప్పటి యభివృద్ధి కెన్నియో రెట్లభివృద్ధియై యిప్పటికంటె నెంతయో యెక్కువ క్రమముగా గ్రంథ సామగ్రి వెలువడిన దప్ప మన వాఙ్మయాభివృద్ధి బాగుగ నగుచున్నదని చెప్పవీలులేదు గాన మాయూర్వను లీవంకకు దృష్టి సారించి పాటు పడుదురుగాక యని నమ్మచున్నాము.

ఈనగరమున రాజకుమార కళాశాలను స్థాపించుటకొక యుపసంఘ మేర్పడినది. దానికి మన గేవర్నరుగా రధ్యతులు. వీరధ్యతులుగను బాబ్బి లిచుహారాజుమలు సభ్యులుగాగల యుపసంఘము తన యుద్దేశమును దీర్చుకొనగలదనటకు సందేహములేదు. నూతనముగా నేర్పడనుండు కళాశాల నంటిదే యొక్కటి 1909 వ సంవత్సరముననే తలపెట్టబడెనట. కాని జమిందారులప్పుడు తగిన యత్నాహము చూపనందున నాప్రయత్న మూగిపోయెను. ఇప్పుడు కొంత సాయ మలవడనని తెలిసినందున నీయుద్యమము ప్రారంభమైనది. ముందు రానుండు రాజకుమారకళాశాల యిప్పటి కోర్టువార్డుసు లోని న్యూయింగ్లను విద్యాలయ స్థానము నాక్రమించుకొనగలదు. అనగా, కోర్టులఫ్ వార్డుసు విచారణయందుండువారును తదితరులును ఆ కళాశాలయందు జరువగలరు. ఒకవిధముగా నీ యేర్పాటునకు సందరు సంతృప్తి సందవలసియున్నది. ఏల యనగా నికముందు కోర్టులఫ్ వార్డుసులోని రాజకుమారులు అచ్చటిగాలిని మాత్రము పీల్చి యభివృద్ధియగుటకు మారు బయటించుచున్న నితర రాజకుమారులవలన గొంత బహిష్కరిక విషయములుగూడ నెరుంగగలవా రగుదురు. ఒక్కనవ్వుము గూడ నీ కళాశాలవలన కలుగునేమోయను భయము మోతము తప్పదు. అందరు విద్యార్థులును లక్ష్మీపుత్రులే యగుటచేతను సరస్వతీ ప్రసన్నము ముఖ్యముగా చేసికొనగల పేదలకిచ్చట తావుండమి చేతను విద్యావ్యయక కృషి యంత చక్కగాజరుగదేమో యనుటమాత్ర మందరకును తట్టకపోదు. ఈదేశ మింగ్లాండుకాదు. ఇచ్చటి జమిందారులును ధనవంతులును నచ్చటివారివలె విద్యావంతులు గారు. జమిందారులని పేరున్నను నిజముగా ధనవంతులగుదురో కార్యయనుసందేహ మనేకసందర్భముల నుండకతప్పదు. కాని ధనములేదనిమాత్రము చెప్పకొనలేదు. అందువలన నీ కళాశాలవలన రాబోవు నుత్తమమగు సంతానముకు బారలుసాచి యనేకులు జమిందారులు బిడ్డలను వట్టి వ్యయపరులను విద్యావిహీనులను నెక్కడచేసికొని ఋణములపాలగుదురోకదా. ఇప్పుడు తమ సంతానము సూచింపు నాలయములేమి జేసి సాధారణ బాలురవలె సాధారణ విద్యాలయములకుబోవు జమిందారుల పుత్రులు అందరు గాకున్న కొండరై నను బాగుపడుచున్నారు. క్రొత్త రాజకుమార కళాశాల యేర్పడి యీకొద్దిఫలమునుగూడ పోగొట్టునేమో? జమిందారులనిన మరల వట్టిగర్వమును పెంచునేమో? ఈవివరములు కలుగకుండుటకయి రాజకుమార కళాశాలయందు కొంతభాగము సాధారణ దర్జాల బాలురుండు నట్లేర్పరచుటయు ననవసరముగా ఫీజులు మున్నగునవి హెచ్చింపకుండుటయు కర్తవ్యమని మాకు దోచుచున్నది.

ము మోతము తప్పదు. అందరు విద్యార్థులును లక్ష్మీపుత్రులే యగుటచేతను సరస్వతీ ప్రసన్నము ముఖ్యముగా చేసికొనగల పేదలకిచ్చట తావుండమి చేతను విద్యావ్యయక కృషి యంత చక్కగాజరుగదేమో యనుటమాత్ర మందరకును తట్టకపోదు. ఈదేశ మింగ్లాండుకాదు. ఇచ్చటి జమిందారులును ధనవంతులును నచ్చటివారివలె విద్యావంతులు గారు. జమిందారులని పేరున్నను నిజముగా ధనవంతులగుదురో కార్యయనుసందేహ మనేకసందర్భముల నుండకతప్పదు. కాని ధనములేదనిమాత్రము చెప్పకొనలేదు. అందువలన నీ కళాశాలవలన రాబోవు నుత్తమమగు సంతానముకు బారలుసాచి యనేకులు జమిందారులు బిడ్డలను వట్టి వ్యయపరులను విద్యావిహీనులను నెక్కడచేసికొని ఋణములపాలగుదురోకదా. ఇప్పుడు తమ సంతానము సూచింపు నాలయములేమి జేసి సాధారణ బాలురవలె సాధారణ విద్యాలయములకుబోవు జమిందారుల పుత్రులు అందరు గాకున్న కొండరై నను బాగుపడుచున్నారు. క్రొత్త రాజకుమార కళాశాల యేర్పడి యీకొద్దిఫలమునుగూడ పోగొట్టునేమో? జమిందారులనిన మరల వట్టిగర్వమును పెంచునేమో? ఈవివరములు కలుగకుండుటకయి రాజకుమార కళాశాలయందు కొంతభాగము సాధారణ దర్జాల బాలురుండు నట్లేర్పరచుటయు ననవసరముగా ఫీజులు మున్నగునవి హెచ్చింపకుండుటయు కర్తవ్యమని మాకు దోచుచున్నది.

మధ్యరంగపు వార్తలొక కొంత వికాసము కనపరచుచున్నది. సముద్రతీరమునుండి ఎవ్వరు వరకును కాల్బలపుపోరాటములేదు. డాంకెమార్కుజోనెబీకులకు మధ్యన మిత్రమండలివార్డు ఎడము కలుగచేసికొనినారు. మన హైందవ సైన్యములు జర్మనుల కందకములను కొన్నిటిని స్వాధీనపరచుకొనినవి. రీమువర్డునులకు మధ్యభాగమున పరిస్థితులు మిత్రమండలికి మెల్లగాను స్థిరముగాను ననుకూలము లగుచున్నవి. కడుపులుకట్టి జర్మనులు వీరి వశమగుచున్నారు. మరియొక జర్మను సముద్రాంతర్గామి నశించినది. మిత్రమండలి వైమానికులు స్విట్జర్లాండు సరిహద్దువద్ద కాన్స్టాన్సనరకును పోయి మరియొక జెప్పెలిను కర్మాగారముపై బాంబులువైచి వచ్చినారు. సంగతు లిట్లున్నను 1½ మాసములలో తనభటులు 6½ లక్ష మృతి నొందినను కెయిజి రింకను కలేకు రానున్నాడట! పోలండులోని సంగతులు విశేషము తెలియలేదు. కాని జర్మనధికారులు ప్రకటించిన వార్త ననుసరించి రుష్యావారికి తగినంతబలము వచ్చిచేరినదట! అందుచేత యుద్ధపుఫలము తీర్మానముగా చెప్పరాదట. దీనినిబట్టి మా చదువరులు కొంతవరకు స్థితిగతు లూహించుకొనగలరు. లోడునవద్దజర్మనులు బాగుగా పరాభూతులయినారు. పోర్చుగలు మిత్రమండలిచేర నిశ్చయించినది. కాని తరుణము వేచి యున్నది. బల్గేరియాకూడకదలి మిత్రమండలివంకకేములు సూపుచు ఫలాఫలముల నాలించిచుచున్నది. తుర్కీకి పరాభవమేయగుచున్నది. ఆంగ్లేయులును హైందవులును బాస్రాస్వాఫీసు చేసికొనుటచేత నాస్రాంతమున జర్మను పలుకుబడియే నశించినదట.

విరోధా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సులు.

జర్మనీయు గుంపులుగ పట్టుబడుచున్నారు.

అలసాబా నవంబరు 25:— రీమున్ కోట్లలో నున్న గ్రాఫ్ కే పత్రికావిలేజును డిల్లీ వెలుపుచున్నాడు. రీమున్ వెర్షనులకు మధ్య జరుగుచున్న యుద్ధమునకు ప్రత్యేక ఫ్రెంచివారికి ములకలునున్నది. విరోధులు ప్రతిదినము ను 30 మొదలు 40 వరకు తమంతి దాము లొంగిపోవు చున్నారు. ఇయ్యోరి, కాలమాన్ ఫి బహుశోచనీయుముగ నుండుటచే గలిగిన ఫలితము. జర్మనీవారి కాపరపదార్థములు చాలింత సగభరాలేకపోవుటచేతన, ప్రైవీటు ప్రికాంతి నొందనపుడు వారిని నీతిమునుండి కాపాడుటకు తగినన్ని యేర్పాటులు లేకపోవుటచేతన ఫ్రెంచివారికంటె జర్మనీ వారి రెక్కువభాగం నొందుచున్నారు. అది పయనిరపుత్రికా లండను విలేజుకును తెలిసింపుచున్నాడు.

బ్రిటీషు యుద్ధపు రైళ్ల నాయకుని

జంబియో బహుమానము.

ఫ్రాన్సుదేశమునకు దుర్భేదమునందున్న డెయిలీ మెయిలుపత్రికా విలేజుకు డిల్లీ తెలిపినట్లు చున్నాడు:— బ్రిటీషువారి యుద్ధసాధనము లనున్నదిని రైళ్లు జర్మనీవారి కెక్కుడు సమముగ గలిగించెనని డెయిలీ యంట్లమిగదా. ఈ రైళ్లయొక్క చుట్టూనాడునని జంబియో జర్మనీవారికి కేయిషానులు బహుమాన మిచ్చినని జర్మనీ చక్రవర్తిగారి నట్లు ఖైదీలగు పట్టుబడిన జర్మనీవారు చెప్పుచున్నారు.

కామన్సు సభ.

జర్మనీ రంగులవ్యాపారము.

లండను నవంబరు 24:— కన్ స్టాన్ గారు కామన్సు సభలో ఇట్లనిరి:— యుద్ధము పూర్తియైనతరువాత కూడ రంగుల వ్యాపారములో ఇంగ్లీషువారు, జర్మనీవారిలో సెల్యూగు నట్లు దొరతనమువారు తగినయేర్పాటు చేయదురని నమ్ముచున్నాను.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన.

లండను నవంబరు 25:— ప్యాన్సు పట్టణము—ఇక్కడ కేటీ మధ్యాహ్న మిట్లు ప్రకటించబడినది:— ఉత్తర సముద్రము మొదలు ఇక్వివరకును తిరిగి కేమ్రీవుల కాల్పులను మన సేనలమీద పడలేదు. లాదెస్సె సమీపమున హిందూ దేశమునుండి వచ్చిన ప్రైవీటుల కత్తులకు కండ్లకులను కొన్ని తిరిగి పట్టుకొనిరి. లాదెస్సె మొదలు సోయిజువరకును, అతి కాంతియుగ నున్నది. బ్రెస్-అను బాకుప్రాంతము లోను, ఆర్డోనుగోను మా సేనలు కొంత ముందుకు పోయినవి. కత్తులు వెళ్లనకు వామన్యభాగమున నున్న బెజ్జనుకొట్టు యొద్ద మునుపడ పడిరి. కాని వెనుకకు గొట్టికేయబడిరి. కొంత కాలము యుద్ధముచేయకుండ ఆగవలసినదని జర్మనులు కోరిరి. కాని నిరాకరింపబడినది. పోనీట నౌస్సున యొద్దనున్న మగ ఫిరంగులు, అన్న విల్లీని గుండ్లు పెట్టి కొట్టుకొనినవి, వాసుకను లో మాల్మీయు లేదు.

హిందూ దేశపు ప్రైవీటులకు

ఇంకొక అనుప్రతి.

లండను నవంబరు 24:— ఇంగ్లాండు దేశమునందలి బోరనహాల్ అను పట్టణములోనున్న మాంట్ దోర్ అను పహారియను దెబ్బలుతిన్న హిందూదేశపు ప్రైవీటులకు అనుప్రతిగా ఉపయోగించుటకు ఇంగ్లాండు దొరతనమువారు తీసికొనిరి. దీనిలో 500 మంది గోగులుండవచ్చును.

ప్రైవీటులకు మునిగిపోవుట.

జర్మనీవారి మొదలను

లండను నవంబరు 25:— “ఏయిల్ గాంటియే మే” ప్రయాణికుల స్థితిగ అక్కడిను 20-వతారీఖున మురిగి పోయినది. ఈ ప్రయాణికులను చిన్నబోల్లోలో ఒకదానియందు పెట్టుకు బూల్డోజ్ ముక్క ఒకటి గుచ్చుకొనియున్నది. ఈ ముక్కనుబట్టి ఈ ప్రయాణికుల జర్మను సవ మొదలను ఒకటి బూల్డోజ్ వదలివదిలీ చేయచ్చునని, బూల్డోజ్ ను, ముక్క గుచ్చుకొనియున్న భాగమును, పోటోతీసి ఇంగ్లాండులోని వార్తాప్రకటన సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

దెబ్బలుతిన్న హిందూ దేశపు ప్రైవీటులు

లండను నవంబరు 24:— దెబ్బలుతిని అనుప్రతిగా నున్న హిందూదేశపు ప్రైవీటులను ఇదివరకు ఇండియాలో నుండిపోయిన ఒకదొరగారు దర్శించిరి. దొరగారు ఇట్లు చెప్పుచున్నారు:— హిందూదేశపు ప్రైవీటులలో ఒక్క అరగంట సేపు మాట్లాడగావారు, ఎలా యువ మనశ్శక్తి అనుభవభావ మతో యుద్ధమునకు దిగలేదనియు; సామ్రాజ్యరక్షణకు ప్రాణములను భారపోయియు దిగినారనియు తెలియును. దెబ్బలుతిన్న ప్రైవీటు ఎవనియైనా దిగు సుకోవలూ ర్యకముగ బ్రవృత్తునుచున్నట్లు బోధపడును. మరలాధమే వారిలాభము. మనకొరకు పోరాడుటవారికి అనంతకరముగ నున్నది. వారుప్రాణములను గూడతెక్కచేయట లేదు.

ఇన్ ఫెం యుద్ధము.

ప్యాన్సు నవంబరు 25:— ఫ్రెంచి మిలటరీ అధికారులు గడచిన ఆరువారములనుండి జరిగిన యుద్ధమునుగూర్చి ఈక్రింది విషయములను ప్రకటించిరి:— ఇన్ ఫెం యుద్ధములో మనము, బ్రిటీషు సేనలతో కలిసి ఒకరికొకరు సాహాయ్యము చేసికొనుచు పోరాడుట మిలటరీ పర్మిటా నియమాన విషయముగ పరగ జేయబడును. యుద్ధములో తటస్థించిన గొప్పచిహ్న సమయములలో మన సేనలు బ్రిటీషు సేనలకు చేసిన సాహాయ్యములన మనకును బ్రిటీషు సేనలకును సోదరభావము పెంపొందును. జర్మనీవారికి కలిగిన అపజయముల వలన మన సేనలు వారిపై పడుటకు వీలులేక పోయినది.

ప్రైవీటులకోర్కెల జీతములు

వృద్ధి చేయుట కుత్తరువుచేయుట

లండను నవంబరు 25:— ప్రైవీటులకోర్కెలకోరింది ఉత్తరువుచేసిరి:— రెండవ లెఫ్టెనెంట్లు మొదలుకొని, కెప్టెనువరకును నున్న ఉద్యోగులజీతములు వృద్ధి చేయబడినవి. కొన్ని విషయములలో మేజరులజీతములకును వృద్ధి చేయబడినవి. గుర్తుములలగు ఫిరంగి దళములోని రెండవ లెఫ్టెనెంట్లకు దినమునకు 9 మొదలు ఆరు పిల్లంగులువరకు. పదాతులకు 9 మొదలు 7½ పిల్లంగులవరకు, లెఫ్టెనెంట్లకు, 10½ మొదలు, 8½ వరకు, కెప్టెనులకు 15 మొదలు 12½ వరకు మామూలు లెఫ్టెనెంట్లకంటె మానుసంవత్సరము లదనముగ పోలోనున్న వారికి 18 మొదలు 14½ పిల్లంగులవరకు, ప్రమాదముచేయబడిన రెండవ లెఫ్టెనెంట్లకు 12 మొదలు 10 పిల్లంగులవరకు దినమునకు జీతములు ముట్టును. మాడెన్లవరకు యేబది పౌండ్ లిచ్చుపద్ధతి తీసివేయబడినది. దీక్షులు మున్నగు వానికియ్యది 150 పౌండ్లపద్ధతి రద్దుచేయబడలేదు. యుద్ధము అయిపోయినతరువాత పరిపాలించుకొను ప్రైవీటులకు రెండువందల మొదలు వేయిపౌండ్లవరకుగా, సువత్సరమునకు 80 పౌండ్ల పంచుగాని యియ్యబడును. పిల్లంగుల అంక 12 అనాదు.

ఈక్రింద చెప్పబడిన వారుముత్తినొందిరి:—

లండను నవంబరు 24:— మేజర్. జి. చిల్లి. కప్తాను. జి. ప్రెమను లెఫ్టెనెంట్లు. జి. చి. వెండలూరు లెఫ్టెనెంట్లు. జి. ఎమ్. ఆర్మిస్టర్. సెకెండు లెఫ్టెనెంట్లు నావును బ్రావు సెకెండు లెఫ్టెనెంట్లు. జి. చి. చిల్లి సెకెండు లెఫ్టెనెంట్లు ఎల్. క్రాబు లెఫ్టెనెంట్లు ప్రేవును సాలి లెఫ్టెనెంట్లు. సి. ఆర్మి కస్తాను. ఎచ్. హెచ్. బాక్సును లెఫ్టెనెంట్లు లెదరు సెకెండు లెఫ్టెనెంట్లు లాసునార్లు కప్తాను. టి. స్కేడు కస్తాను. సి. సమ్మన్ సెకెండు లెఫ్టెనెంట్లు. ఆర్. వైల్డ్. సెకెండు లెఫ్టెనెంట్లు లెఫ్టె. ఈక్రింద చెప్పబడిన ఇండియనుయొక్కయు ఎక్కు ఇండియను సేనయొక్కయు నియమితిలు గెంకిలలో ప్రకటించబడినవి. ఐరర్ ఫిలిప్స్ జనరలునావు కప్తానుగాను. సి. డి. గొగారు డిప్యూటీ టు ఇన్ సెంటుగానూ కప్తానుగాను లెఫ్టెనెంట్లు కలూ నలు టి. యంగు గారు సెకెండు లెఫ్టెనెంట్లు సేనాధిపతి గాను, కె. ఇన్స్టి గారు. సెంటులెంట్ లెఫ్టెనెంట్లుగాను పోక్. మాజ్జిగారి సేలలో కానిరోయ లిండియను మారను గారు లెఫ్టెనెంట్లుగా నుండుటకు నియమించబడిరి.

సియ్యో

లోడ్జి యుద్ధము.

జర్మనీవారికెక్కువ సమయకలిగెను.

వెల్స్ గ్రాడు నవంబరు 25:— దొరతనము వారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు. లోడ్జింగ్ యుద్ధము జరిగిన సేయావుది. ఒకవోట వెనుకకు నడుచుచున్న జర్మనీవారి కాల్పులమునై రమ్మివారి గుర్తుపుదలమువారు, బహి యెక్కువకష్టమున కలిగించి వెడ్లఫిరంగులను బట్టుకొనిరి.

జర్మనీవారి ప్రయత్నములు భంగమయ్యెను.

డెంబ్స్ వారి క్రాంతిలయద్ధమును సేనాముఖమునై బడుటకు జర్మనీవారు గానించినట్లు ముల్గియు భంగము లయ్యెను. అదివారమునాడు 6000 మంది ఫైదీలను బట్టుకొంటిమి.

రమ్మివారు తరుచుచున్నారు.

వెల్స్ గ్రాడు నవంబరు 25:— తురమ్మిలోడి, యెల్లెరంలై పురకు పారిపోవుచున్నారు. రమ్మివారు వారిని దురుముచున్నారు.

జర్మను సేన.

రషియావారు ఇబ్బంది కలుగజేయుట.

లండను నవంబరు 24:— రషియావారు జర్మనీ సేనను వారి సప్లయకుచ్చు మార్గమునుభ్రష్ట, యుద్ధరంగములో సేనలునిలవ యుండుచోట్లకిని దూరముగ తరిమివెట్లు వెల్స్ గ్రేడు సగరమునందలి డెయిలీ హ్యూస్ విలేజుని వెలుపుచున్నాడు.

బెలియము

జీబుట్టిపై ఫిరంగులు కాల్పులు.

లండను నవంబరు 25:— జీబుట్టియొద్ద యుద్ధప్రాముఖ్యతగల ప్రతిస్థలమునాదను బ్రిటీషువారి యుద్ధపుటోడలు రెండు సోమవారమునాడు ఫిరంగుల బాధజేసెనని నాకా సంఘమువారు వెలుపుచున్నారు. జర్మనీవారు బలహీనముగా నెదిర్చిరి. నష్ట మెంతకలిగినదియు తెలియదు. యుద్ధపుటోడలు సురక్షితముగ వచ్చి చేరవని.

జపాను.

సింగ్ పట్టణము.

అందరు వెళ్లరమ్మను.

లండను నవంబరు 24:— ఆస్ట్రీయా, జర్మనీదేశములు తప్ప తక్కినవారందరకు డిసెంబరు 16 వారీఖున సింగ్ పట్టణములో ప్రవేశించవచ్చునని జపాను దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

అమెరికా

అమెరికనులు టెక్సాస్ నులో చేరదలచుట

లండను నవంబరు 24:— అమెరికా సాయుధ సైన్యముల జనులు లక్షమంది కెనడా దేశంలో చేరి యూనైటెడ్ స్టేట్స్ యుద్ధము చేయవలెనని కోరుచున్నట్లు కెనడా దేశపు యుద్ధ పంత్రి న్యాయాధ్యక్షులగునాలో చెప్పెను.

డెన్మార్కు

జేయాకు నిషేధము.

లండను నవంబరు 24:— డెన్మార్కు దేశమునండి లేయాకును ఎగుమతిచేయరాదని డెన్మార్కు దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

పోర్చుగల్

పోర్చుగల్ దేశీయులను, యుద్ధమును.

బ్రిటిషువారిలో గలియుట కామోదించిరి.

లండను నవంబరు 24:— గ్రేటు బ్రిటనుకును తమకును గల యుద్ధబంధికి ననుసరించి పోర్చుగల్ వారు తరిజాలి యుద్ధమునందు బోక్యుము గల బ్రేజిల్ నవచ్చునని యొకటిర్మా నమును లిక్కెన కాంగ్రెసునందు ముఖ్యమంత్రిగా తుపసాదించిరి. ఈతిర్మానమును కాంగ్రెసునూ రేకగ్రీవముగ నామోదించిరి. బోక్యుముకలగ బ్రేజిల్ నుట కావశ్యకములగు ఏర్పాటులు గావించుట కనుమతియు నీతిర్మానమువలననే యియ్యబడెను.

కుపు

ఈజిప్టునుండి బొంబేపై నికులయుద్ధము.

వర్షన.

లండను నవంబరు 25:— ఈజిప్టులో నొంటెల ప్రైవీటులు యుద్ధముజేసిరి (నాసియంట్లమిగద. దీనిని గూర్చి కెయిగో నుండి యిట్లు తెలియుచున్నది. ఈ నెల 29 తేదీన బల్గేషన్,

తరువాతవచ్చిన సమాచారముచలనవసంత
కుమారుడు గడిలో కూరుచుండిట్లు తెలియుచున్నది.
గుమ్మమున కవతలనొక వాడ్డు కాని నేటిలిను, ఇ
పోలీసువారును, నుండిరి. వసంతుడు మరణ్యుల లోపుగది
నికి వెళ్ళినోలేదో, ఒకవాంబు తరువాత మరియొకటి ప్రే
గదిగ్గవసమైనది. ఇంటికొకటిలో వాడ్డుకానిదైలిలు చ
పడియుండెను. నాలుగుమాసములక్రింద డక్కాలో జరిగ
దౌర్జన్యములో వసంతుడెట్లొకప్పించుకొనిబయలుపడెను. ఇతని
దెబ్బలుతగులలేదు. సంచలన కొంతమారమున నుండిన బంగా
వాలునకు చాలదెబ్బలు తగిలినవి. ఇతడెవరైనది తెలియదు

లాహోరు.

ఆఫ్రికా యుద్ధములో సప్తమయినవారు

ఫిల్లీ నవంబరు 24:— ఈ క్రిందివారు చనిపోయిరి:—

కెపెన్ ఆర్. హెచ్. చార్లెస్, కెప్టెన్ ఇ. డి. కన్నలు నారిస్సు, కెప్టెన్ కన్నెగిగుహము, ఎం. సి. లామలు, మేజర్ ఎఫ్. సి. బ్రయితు వెయిటు, లెఫ్టినెంటు. సి. జి. డిక్సన్, రెండవ లెఫ్టినెంటు, హిక్కిన్, లైలరు, జెన్నరు, ఇల్లియసు, క్రాకెన, హార్ గ్రేయె, క్రాకు ఫోరు, చాటుపురు, రిఫ్, లాంటి, స్కాట్టు, రెవెంటు ఆర్. ఎఫ్. క్లౌయరు, రెండవ లెఫ్టినెంటు డి. ను బాదారు లతుసింగు, జామాదారు రంతనసింగు, కెప్టెను, వి. ఇ. ఏ. మాన్సు, కెప్టెను ఎల్. సి. హార్ట్, జామాదారు అబ్దులు రహమాను, జామాదారు సిక్కు హస్సేను, మేజరు హెచ్. టాటము, కెప్టెను, ఎఫ్. సి. క్రాస్, కెప్టెను వి. డి. ఎం. హోన్స్, సుబేదారు, థోండుమనే, సుబేదారు సివాజీ రావు, కే. రే. జామాదారు వాజీ బాల్ డి ఖానుగార్లు ఈక్రిందివారికి డెబ్బలు తగిలినవి:— ప్రాఫ్ కెప్టెను, గ్రెగ్వుడ్డు వి. ఎం. ఎఫ్. సార్జంటు, క్రావుతే, సార్జంటు, ఎన్విసిలు, బాల్కెన్లు, చాన్లనువర్త బార్గరు, జోయసు, క్రాను, స్టాఫ్, స్పింక్సు, లంటి, సిసెరు, స్వయసు, ప్రాద్వా, ఆర్డ్రూసు, హార్, మూరు, స్పిక్సు, రిజిస్ట్రే, హేగు, కాపుస్, డోంటూను, మత్తే, లెఫ్టినెంటు, కన్నలు, హెచ్. డబ్లియు కోడింగుటను, మేజరు బి. ఆర్థర్ కెప్టెను, కెప్టెను బి. ఎల్. కోక్, రెండవ లెఫ్టినెంటు కన్యాసాని సింగుజి, సుబేదారు భక్తవారుసింగు, జామాదారు, మారానసింగు, సుబేదారు గంగయ్య, సుబేదారు మాజిక్కింగ్, డి. మాటు, సుబేదారు కేశవులు, జామాదారు అబ్దులు అజీము, సుబేదారు రాంతిసావంతు, సుబేదారు యాదులుఖాను, సుబేదారు దాజీ సావంతుగారు.

యుద్ధమునుండి తెలిసికొనవలసిన యంశములు.

నర్. ఆర్. స్కాలియసుగారి సలహా.

లాహోరు నవంబరు 25:— స్వచ్ఛంద నావిక వైసి కులు వారమున కొకసారి వరుస వెంబడి నడచుట నభ్యసించురు. నిన్నటి దినమున వారిలో మొదటి పటాలమువారి టెంట్లు చేయవలసి యుండెను. వీరిని బరిక్షించుటకు నావైక ఆర్మీ నాయకుడైన లెఫ్టినెంటు జనరల్ నర్ రెవల్ స్కాలియెక్ గారు వెళ్లిరి. కాడెట్టు కంపెనీ వారిని ఫిరంగి పటాలమును పరిక్షించిన మీద తాము చూచినదానివలన తమకు సంతోషము కలిగినది వారుచెప్పిరి. యుద్ధమునుండి క్రిందివిషయముల తెలిసికొనవలసియున్నదని జనరల్ గారు చెప్పిరి. అదియేవన సన్నీలయొక్కయు, దేహ పరిశ్రమయొక్కయు, ప్రాముఖ్యము తుపాకుల తేలియొక్క ప్రాముఖ్యము, కండక్టులద్రవ్యములను పారయొక్క యావశ్యకత, ఫిరంగులగుడ మున్నెన్న డనుకొని ప్రాముఖ్యము నవహించినవి.

కాశ్మీర సంస్థానము

దేశీయమంత్రిని నియోగించుట.

లాహోరు నవంబరు 25:— దాక్టరు మిత్రగారికి బదులుగా దేశీయమంత్రిదవకి కాశ్మీర సంస్థానమునందు కర్నల్ బిబేందాసురాయ బహదూరుగారిని నియమించిరి.

బ్యాంకలను మూసివేయుట.

అమృతసర్మునందలి జలందరు బ్యాంకి, జలందరు అండు వర్లుబ్యాంకి లిమిటెడ్లు ఆమ నీరెండు బ్యాంకిలలోని ఖాగస్యాములు సభకేరి తమంత దామే బ్యాంకిలనుసీవేయ తిర్యాగించిరి.

గులు ఇమాముయొద్ద నోవిజిజరుగుట.

లాహోరు నవంబరు 25:— గులు ఇమాముయొద్ద నీటి వల బరిగనదోడి విషయమై క్రిమ్యాను పృతిక యా క్రింది సంగతులను తెలియజేయుచున్నది:— దోడిడి గాంధ్రు యద్ద రను తుపాకివేసి చంపి ఇద్దరును తీసికొనిపోయిరి. ఇదిగాక, యెన్నియో నవరసలు, నగలు, మున్నగునవియు, ఒక గుర్రమును, రెండు తుపాకులను రెండు రివాల్యూలను, పట్టుకొని పోయిరి. 26వేల రూపాయలను దోచుకొనిరి. స్వారు ఖాగ సింగు ఆమ సాహుకారునకు కాల సామ్య నష్టమువచ్చినది. ఇదిగాక వీరికి ఒక పిస్తోలు, తుపాకీపాడ పోయినవి. వీరి జమాఖర్చు పుస్తకమును తగులచెట్టిపోయెటలు.

దివానుల రాజభక్తి.

800 మంది వైసికులను సాహాయ్యము చేయదలచుట.

లాహోరు నవంబరు 25:— పంజాబు రాజధానిలోని సామూరు జిల్లాలోనున్న మహమ్మదీయమతములో తివానుగా భవచేరిన నవాబ్ మాలిక్ ఖువాజ్ ఖాన్ ఆనరరీ కెప్టెను, మాలిక్ మూబాద్ ఖాన్ రసల్ చార్ మేజర్, మాలిక్ మహ్మద్ హయాత్ ఖాన్ మాలిక్ మహ్మద్ ఖాన్ అనువారు 800 మందిసిపాయిలను, ఎప్పుడు కావలెనన్న అప్పుడు ఎక్కడకు పంపునున్న అక్కడి పంపుటకు సిద్ధముగనున్నామని దొరతనము వారికి తెలిపిరి. తివానుల రాజభక్తికి ధౌత్రమునకు మెచ్చు కంటిమనియు ఆనసరముగు నెవల మీరుపంపదలచు సిపాయిలను ఆందరికన్న ముందు తీసికొందుమనియు వైస్రాయిగారు తెలియజేసిరి.

అలహాబాదు.

శ్రీవైస్రాయిగారుబాంబాయిప్రయాణము నిలిపిరి.

అలహాబాదు నవంబరు 25:— తా మనకొనినట్లు ప్రస్తుతము శ్రీవైస్రాయిగారు బాంబాయిపోరిని పయనీరుపత్రికకు తెలియుచున్నది.

మధ్యపరగణాల ఫిఫ్ కమిషనర్

అలహాబాదు నవంబరు 25:— మధ్యపరగణాల ఫిఫ్ కమిషనరు నర్ ఆర్థరు రాబర్టుసన్ గారు వారిభార్య, కుమార్తె, బ్రెనర్ బానెట్ దొరసాని విల్సన్ దొరగార్లతో కలిసి మంగళవారమునాడు నాగపూరునుండి జబ్బల్ పూరుకు వెళ్లిరి. అచ్చటినుండి సర్కూర్లు వెళ్లుదురు.

యుద్ధమునుగురించి ఉపన్యాసము

అలహాబాదు నవంబరు 25:— మేజరు జనరలు మెగారు మేయోమందిరమున యుద్ధముగురించి ఉపన్యసించిరి. ఈసభకు చాలమంది విచ్చేసిరి. నర్ జేమ్స్ మెన్టసుగారు సభాధ్యక్షత్యము వహించినారు. మెన్టసుదొరసాని, ముఖ్యన్యాయాధికారి మున్నగువారు సభనలంకరించిరి. దీనివలన వసూలయిన ద్రవ్యమునె యింటుబాను అందులెన్న సంఘమున కియ్యబడును.

బర్సా.

“ఎలీసియా” అను శత్రువుల స్త్రీమరు.

రంగూను నవంబరు 24:— ఈస్తీమరు ఆమెకా, హంబర్ల కంపెనీవారిది. ఇంగ్లాండు జర్మనీలకు యుద్ధము పాసగిన తరువాత కొన్ని రోజులకు, ఇది రంగూను చేవులోనికి వచ్చెను. దీనిని అధికారులు పట్టుకొని నిలవజేసిరి.

ఈస్తీమరుగూర్చి రంగూను ఫిఫ్ జడ్జి రాబిన్ సన్ గారు నేడు విచారణచేసిరి. స్త్రీమరు కెప్టెనువద్దనున్న కాగితములను బట్టిచూడ ఇది శత్రువుల స్త్రీమరుని లేలేది. దీనిని తిరిగి ఉత్తరవులు ఇచ్చువరకు ఖాయిదాలోనంచునట్లుతీర్పుచెప్పిరి.

లేఖలతనిభవిష్యమై యొకముఖ్యమగుతీర్పు

రంగూన్, నవంబరు, 24:— రంగూన్ నగిలో గత సం॥ ఫిబ్రవరి 12 వ తేదిన తమపడనకును బ్రిటిష్ ఇండియా స్టేమ్ సేవిగేవక్ కంపెనీ తాలూకు గ్లిసోగ్ అను నానకును కలిగిన సంఘర్షణనుండర్బమున తమకు సంభవించిన నష్టమునకు పరిహారముగ 4000 రూపాయలు కోరుచు వైసిన్ ఇక్ మా రెజ్ ను ఆసోసియేషన్ వారు సదరు సేవిగేవక్ కంపెనీవారి మీద రంగూన్ షిఫ్ కోర్టులో దావా తెచ్చిరి. ప్రతివాది కంపెనీకి రంగూన్ లోగల ఏజెంట్లు ఆనష్టపరిహారము తామియనిలేదని తెలిపి, యాసంఘటనమును గురించి కలకత్తాలోనియి తమకంపెనీ నిర్వాహకులకు రిపోర్టు పంపిరి. ఈ రిపోర్టు బహిరంగ పరచిన వలన నీ వాదులు కోరి. ఆది బహిరంగ పరచబడరాని లేఖయని ప్రతివాదులు నిన్నుచించిరి. న్యాయమూర్తి రాబిన్ సన్ గారు వాదప్రతివాదములను విమర్శించి, ప్రతివాదుల వాదమే సరియైనదని యభిప్రాయపడ, యాలేఖకు చూచుటకు వాదులకు ఉత్తర వోస గబడబాలదని తీర్పుచెప్పయ, నీ విచారణకుగా నయిన అన్వేషణలు ఖర్చులు మూడు బంగారు మోహూరీలను వాదులు చెల్లించవలెనని యుత్తర వోసగిరి.

ఫిల్లీ

లామల్బీయను వైద్యపుటోడ

ఫిల్లీ నవంబరు 25:— సంసానాధి పతుల యాభార్య మూలమున సామ్రాజ్యమున కర్పింపబడిన లామల్బీయను వైద్యపుటోడను, బాంబాయి ప్రజలచే నేర్పాటుగానింప

బడిన లేదోహెడ్డింజియుద్ధపు వైద్యశాలను బరిక్షించుటకుగాను ఘనతపహించిన వైస్రాయిగారు డిసెంబరునెల ప్రారంభమున బాంబాయికి విచ్చేసియొకదిన ముందలదిరి. ఇందులకుధనము సంగిన సంస్థానాధీశ్వరులలో గొండరి గలసిగినుటకు నభిలషించిరి. లామల్బీయనువోడ నవంబరు 30 తేదీనాటికి సముద్ర యాముచేయుటకు సిద్ధమైయుండును. గాయములుదినిన వైసికుల నిండిమాకు గొనిదెచ్చుటకుగాను యధికారు లియోడ జరూరుగ గాకలసియున్నదని గోరుటవలన వైజెప్పినయత్నము జరుగువరకు నీయోడ నావసక్రరతదని నిశ్చయింపబడెను. ఈయోడను, వైద్యశాలకు కొన్ని రోజులైన దరువాత విరేళించి సామ్రాజ్యమున కిట్టి సామముకర్పగలిగిన సంస్థానాధీశ్వరులను, ఇతరులను స్వయముగ నభినందించ ఘనతపహించిన వైస్రాయిగారిచ్చగించియున్నారు.

మృతిమొందినవారు.

ఫిల్లీ, నవంబరు 24:— 35 త్తు నేత్యకప్రామ బాచనను 47 త్తు నేత్యు. మృతిమొందినవారి ఆరవపట్టినుండి జమదారు యుటసుసింగు గారి మృతిమొందినవారిలో లెక్కచేయకూడదు గాయములకలిగి మృతిమొందినవారు:— 19 త్తు లాస్సర్సు. కప్రామజ్జేను. గాయముతగిలినవారు. 6 త్తు బాయిస్. జమదారు ఇంచనరాము. 50 త్తు రైఫిల్సునుజేవారు సయ్యదుగలు. 1,2 గూర్ఖాను కప్రామ. డబ్లియు. డి. వై. శ్రీ.

యుద్ధసమాచారములు

డిల్లీనవంబరు 24:— వైస్రాయిగారికి ప్లేటు సెక్రటరీగా క్రిందివాక్రమ పంపిరి:— (ఫ్రాన్సు, బెలిమిజియుచేశములలోని యుద్ధభూమిలో విశేషములేవియు లేవు.

పరామవారిప్రకటన

నేనాముఖమునందు కనివారము, అదివారములనాడు శాంతముగనున్నదని ప్రెంచి దొరతనమువారు తెలియపరచుచున్నారు.

జర్మనీవారిప్రయత్నములు

జర్మనీవారు ఇంగ్లాండువై దండెత్తుటకు వస్తుసామగ్రిని నమకూర్చుచున్నాని విరోధాలోని కొన్ని ప్రతికల వలన తెలియుచున్నది.

రుష్యావారి ప్రకటన.

రుష్యాజర్మనీలకు, విస్సులా, వాల్టానదులమధ్య యుద్ధము బహుతీవ్రముగాజరుగుచున్నది. అక్కడక్కడరుష్యావారు జయమునుపొందుచున్నారు. కెక్స్టాఫ్ నవా, క్రాకోలమధ్య జరుగుచున్న యుద్ధములో మార్పులకుగలేదు. రుషియాలో క్రాకోకు 24 మైళ్ల దూరములోనున్న సాండకును రుష్యులు వశపరచుకొనినట్లు రుష్యా దొరతనమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

టర్కీవారి క్రూరు ఫిరంగులువేయుట

టర్కీవారి హాట్లు ఆమ క్రూరు బ్రాష్టివై ఫిరంగులు కాల్చినది. నష్టము బహుస్వల్పము. రుష్యునుసేన టిజా వారసు దాటివెళ్లినది. టర్కీవైసికులు ఈజిప్టునంలిసెనై వెను న్నులాయొక్క తూర్పుసరిహద్దులలో ప్రవేశించి కొన్ని గ్రామములను దోచుకొనిరి.

దక్షిణాఫ్రికా తిరుగుబాటు

దక్షిణాఫ్రికాలో తిరుగు బాటు చేసిన డి. వెల్లు కొన్ని ఆసందర్భములవలన తనయునుచరులను వదలిపోవోయినట్లు తెలియుచున్నది. ఇతనికంటె ఆరుగురు మాత్రము వెళ్లిరి. ఇతని కుమారులిద్దరు మనసేనలకు లోబడిరి.

స్వీయోనారి ప్రకటన.

స్వీయోనారతనమునా క్రిందివిషయమును ప్రకటించిరి:— ఇప్పటికి రెండునెలలకుండి, మాసేనకంటె ననేక రెట్లు హెచ్చునున్న ఆస్త్రియనుసేనను తెలియవోఅనుప్రదేశమున ఆక్రమించుకొనకుండ మాసేనలు పోరినవికాని ఇప్పుడా ప్రదేశమును కడలివెట్లవెళ్లినది ఇప్పుడుమాసేనలు ఇంతకంటె యంచ్చిప్రదేశమున ఆక్రమించుకొనియున్నవి.

కెనడావారి సాహాయ్యము.

కెనడావారు 50 వేల మంది క్రొత్తవైసికులను తరిఫేతు చేసి సిద్ధముగ నుంచుచున్నారు. ఈ 50వేల మందితో కనడా మినకు సహాయము చేయుచున్న సేన 91 వేలగును.

అంగ్లేయ వైమానికులు.

అంగ్లేయ వైమానికులు కానివైస్సుసరస్సువర్త సున్న జట్టునుగూమును నాశనము చేసిరి.

ధర్మి నవంబరు 25:—జేటు నెక్రెటరీగారు ఈ క్రింది వార్తలను ప్రెస్‌పాపిగానికి బంపిరి:—దేవులము, ప్రాము యుద్ధభూములు కాంతముగనవచ్చి. ఇకెన్ నగరమునందలి కెథెడ్రల్ మిదను, మార-టుమిదను, జగ్గులు తీరముగ ఫిరంగులు కాల్చుచున్నారనియు, అనేక ఇండ్లకునిప్పులు అంటు కొనినదనియు ప్రెంచి దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. జగ్గులు తిరిగి సోయినన్, రీమ్స్ పట్టణములపై ఫిరంగులను కాల్చిరి. అగ్గోనిలో పాటికేళ చాలవేడిగ నవ్వదని ప్రెంచివారు తెలియజేసినారు.

నైమనికుల భూక్రమము
బ్రిటీషు నైమనికులు మంచి సాహస కావ్యమును చేసిరి. వీరు ప్రాము దేవులలో బహుశా జగ్గునీ దేవులలో నున్న కాన్‌దేవుని సున్నుతీరముననున్న దేవుల స్త్రీహము మీద బాంబులను వేసిరి. జగ్గులు ఫిరంగులను కాల్చుచున్నను పీరు చాల గ్రండికి దిగి జల్లెలు పూర్తిరీతిగా బాంబులు వేసిరి. చాల నష్టమును కలిగించిరి. జగ్గునీవారు కాల్చిన ఫిరంగులవలన ఒక నైమనికునికి దెబ్బలు తగిలినవి. ఇద్దరు తిరిగి జేరుముగ న్యదేశమునకు చేరిరి.

రషియాలో యుద్ధము.
విచ్చులా, వాల్‌లెమన్‌స్ జరుగుచున్న యుద్ధములో రషియనులకు అనుకూలముగనవచ్చు వార్తలు వచ్చుచున్నవని జగ్గును మిలిటరీ అధికారులు తెలియజేయుచున్నారు. ఆదివారమునాడు జగ్గునునేలల ఎన్నియోమారులు బురషియనులమీద పడగా, రషియనులు వారిని వెనుకకు కొట్టి నారట. వార్తాపాఠములనుండి రషియనునేల సాహాయ్యమునకు కొత్తగా పెద్దపెద్ద సేనలు వచ్చుచున్నవనియు, ఈకారణమువలన యుద్ధముత్వరలో పరిస్థితిరము కాదనియు జగ్గునులు ప్రకటించిరి. నెట్టోగ్రాడ్ నగరమునందలి రషియను దొరతనమువారు ఈయుద్ధములో తమకే లాభము కలుగునని నమ్ముచున్నారు. ఆసియా ప్రాంతములో విశేషములేమియు జరుగలేదు.

టర్కీ వార్తలు.
ఏడియా నోపిలూగరములోనున్న సేనలను టర్కీవారు అసియాఖండమునందలి టర్కీలోనున్న అంతర్లియా పర్వతాదు పంపుచున్నారని బల్గేరియా ముఖ్యపట్టణమున సోఫియా నగరమునండి తెలియవచ్చినది. టర్కీ సేనలు అనేకమారులు బ్రిటీషు సేనలపై పడిరి. వారిని బ్రిటీషు సేనలు వెనుకకు కొట్టివేసి నవి. ఆసియాఖండమునందలి టర్కీ-రాజ్యములోనున్న వాస్టావజ్ఞమును బ్రిటీషు సేనలను, ఇండియను సేనలను పట్టుకొనినందుకు లండను ప్రతికూల సంతోషమును తెలిపినది.

జగ్గును సవ్వ మెరైన్.
స్కాట్లాండు తీరమును కాళలా కాయుచున్న బ్రిటీషు యుద్ధనావ జగ్గును సవ్వ మెరైన్‌ను పొడిచి ముంచివేసినది నిజమగుచిరార్థి

జగ్గునీ రాజధానియగు బర్లిను నగరములో నున్న “నూయార్కు లైముస్” పత్రికా విశేషి ఈ క్రింది వార్తను తెలుపుచున్నాడు:—యుద్ధముచాలకాలము జరుగుననియు, తమశత్రువులు సామాన్యజాతరనియు జగ్గునులు ఇప్పుడిప్పుడు గ్రహించుచున్నారు. బ్రిటీషు సేనలతో యుద్ధమునకు పంపుట గొప్పగౌరవమని జగ్గును సైనికులంతయును చున్నారు. జగ్గునులకు నిజమగు విరోధులు ఇంగ్లీషువారిని తలచుచున్నారు.

హిందూదేశపు సైనికులకు ఇంకొక ఆసుప్రతి
ఇంగ్లాండు దేశమునందలి క్రైట్‌ అనుపట్టణములో నున్న గాయల్ వెలియసును రాజుగారి కోరికమీద హిందూదేశపు సైనికుల ఆసుప్రతిగ మార్చుటకు నిశ్చయించిరి. ఇందుకు క్రైట్‌ పురవాసులు చాలసంతోషించు చున్నారు.
మేజర్ జెనరల్ బుర్గుడైడ్

ధర్మి నవంబరు 25:—ఇండియా కవర్ మెంటు వారి నెక్రెటరీగారు మేజర్ జెనరల్ బుర్గుడైడ్‌గారు కొద్దిరోజులలో యుద్ధము చేయుటకు వెళ్లుచున్నారని తెలియుచున్నది.

జూ బు లు.

అయ్యా,
చెన్నపట్టణ వెలింగినిహారిలో “మెమోరియల్‌ హాలు” నెలంకరింపబడినది. సహాయల పురుగు వారు ఒకచివేయబడినప్పుడు సంతోషపూర్వకముగ సాయలండలును (విశేషించి హౌండవులు) వీక్షించి చింతలు వేసికొని నగ్నజనోపయోగము

గాఢము దానిని కట్టించివేట్టును, అది సర్వజన సామాన్యమైన యా సిమెంటును తెలియజచ్చు చున్నది. ఇది యెంత మాత్రము వాస్తవమైనదానినై కై ప్రవృత్తి సంఘములవారు నిరంతర కాధికారము కలిగించి (ఆస్యతకార్యాచరణమున కట్టకైన నియ్యక, తమసంతోషాత్మకత దానిని స్వాధీనములో నుంచు కొని దాని వినియోగదేశము నాక్రమించుకొనట యాశ్చర్యకరము. పోరాక్రమ లీవియమును విచారించెదరుగాక.

కావ్యకూరి గోపాలరావు.

II

వార్తరక సర్కార్ ప్రోగ్రెస్సివ్ యూనియన్.

అయ్యా,
ఈ సమాజమువారి అభిప్రాయములు మెచ్చదగినవి. సంకల్పమున కొకమాట అందరిద్వార్యులందరైన ఒకచో చేరుట. ఆంధ్రనాయకల సలహాలను వివట చాల మంచిది. ఈ సంఘముయొక్క చేరును మార్చి ఆంధ్రదేశమున కంతకును నర్తించుట చేతదమనియు విద్యార్థులు ఆహ్వాదపడు కల యటకు ఒక ప్రదేశమును కొద్దిరోజులలో ఏర్పరచెదమనియు నెక్రెటరీగారు చెప్పిరి. ఇది సంతోషము. ఇదివరకు ఆంధ్ర యాజనులు ఒక్కచోకిరి ఒకరి అభిప్రాయముల నొకరికి తెలుపుటకు పిలువేకపోవుట గొప్ప లోపము గనవచ్చును. ఈసంఘము అన్ని విషయముల మంచిపనిచే చేయుచున్నది. చేయవచ్చును. కాని ఒక్కలోపము అగపడుచున్నది. ఈసంఘముమేర ఉత్తరసర్కారుల ప్రోగ్రెస్సివ్ యూనియన్ ఉత్తరసర్కారులలో వాడుచున్న భాష తెలుగు. ఈ సభకు వచ్చువారు అందరు తెలుగువారే. మరచితి, శ్రీలక్ష్మణుడ వచ్చుచుండును శ్రీలక్ష్మణ ఇంగ్లీషు వచ్చునేమో నెనెరుగను. విషయ ఆంధ్రముదాజన సభలో ఉపన్యాసములు, రిపోర్టులు, తీర్మానములు తెలుగులో జరుగుచుండగ ఈ సభలో ఏల జరుగరాదో తోచవచ్చును! సభ కేవలము విద్యార్థులకే ఏర్పడి యుండును. విషయ మన తెలుగు విద్యార్థుల సభకుపోయి చూతుమి ఇంగ్లీషువారి తెలుగువారు, శ్రీలక్ష్మణ వచ్చుచుండదు. భాషమీద మనకెంతకోపమైనను, వారిమీద దయదలచియున సాంఘత్యక సభాకార్యములను సూక్ష్మభాషలో జరిపిన వాగుండును. సాహసించి ఈ సలహాను యిచ్చినందుకు ఆంధ్రనాదరులు నన్ను మన్నించవేయవచ్చును.

తెలుగు వుచ్చువాడు.

వృత్తాంత లేఖలు.

ఆత్మకూరువార్తలు.
వాతావరణసీతి.

ఆత్మకూరు నవంబరు 22:—కీర్తోష్ణస్థితి మామూలుగనే యున్నది. పక్షము దిశసములనుండి వర్ష మెట్టిదో కక్షిమున కై గానరావచ్చును.

భగవత్పూజా కాలతే. పములు.

ఇరుగువారులేచిరి. పొరుగువారులేచిరి. మాయింజిలోని ముసలివారులేచిరి. అన్నట్లు బందరునుండి హరిదాసువచ్చిన వేళా విశేష మెట్టిదోగాని యతని ప్రాప్తిమంచిదై గాబోలు చూపురసములు లొకరి జూచి యొక్కదొడ్డుకా కాలతే. పములు జరిగించిరి. ఆహా! చూపురజ్జుల భక్తిపారవశ్యత ప్రశంస నీకు మేగదా?

విశాచి విశ్లేషణము.

కలరా నేవతి మామట్లు పట్టు పట్టెను విడిచి పోవాల వున్నది. మొన్న మొన్న నే పేరా రెడ్డిపల్లెలో కొందరికి కల వుట్టింట్టుకొని యంతటితో దరివిజెండ్లక వెంకటాద్రిపుపల్లె నుత్సాహదారు గ్రామములందు ప్రవేశించి పెట్టుమందిని నొక్క వెట్టున మింగినది.

పల్లెటూర్లయందు గ్రామపారిశుధ్యము లేనింతేయే యిట్టి యంటువ్యాధులు వృద్ధిచుచు వున్నవి. వెంకటాద్రి పల్లెయందు శ్రీహాదకము మంచిదిగాదు. ఆగ్రామముం దెప్పుడును నాజీకరువులచే బాధనొందని వారరదు. ఇంతటి నైనను గ్రామపారిశుధ్య విషయమై పురజనులకు గ్రామాధికారులను తగు శ్రద్ధాహించి యుండురని నమ్ముచున్నాను.

సగ్నములు.

గొన్న విశ్లేషణ. నిలవరపు పయియబాగుగ నున్నది. తమాకమందలి బలమున్నవరికి చాలును. తక్కువల మదకు వెరులకంకన బలముకావలసి యున్నది. వర్ష మెప్పుడు వరి యాసో? సత్వేత్తల కటాక్షము నిశ్చయించెదము.

“పూర్ణ చంద్రో దయమాత్రలు”
15 రోజులకు సరిపహమాత్రలు 31 నెల దబ్బా 1.3 రు 1.0-0 4 దబ్బాలు తెప్పించుకొన్నవారికి 1 దబ్బా ఉచితంగాయ్యబడును చాలా సువర్ణరములనుంచి వుంటున్న కుక్క నట్టును జబ్బున్న. అట్లే జబ్బున్నా, విరచిబద్ధమున్న. తెత్వంకల్ల తలతిగరమున్ను కుదిర్చబడును యచ్చుమాత్రలు యివియే అని చెప్పవచ్చును. మేము పొడికొన్నవత్సరం. యాచలికాలములో పుచ్చుకోవలెను. వెంటనే వాసి తెప్పించుకొనవలెను.
కె. వి. సి. యమ్. శాస్త్రి అందు కో కాకినాడ.

SOUTH INDIA.

A Swami Welcomed.

TINNEVELLY, November 25.
Swamy Karunananda, President and founder of Sadhusanga Mahasabha, who returned to Tinnevely after a long absence was accorded an enthusiastic welcome by the Tinnevely public among whom he counts a large number of disciples. He was conducted in procession with elephant, music and other paraphernalia to the Hindu College where a public meeting was held presided by Rao Bahadur A. Sundara Sastri to welcome him. Swami Arpathananda after explaining the aims and objects of the Mahasabha and its varied activities during the past four years referred to the forthcoming Mahacumbha concourse at Hardwar on which occasion the Sabha has decided to convene an All India Religious congress. Elaborate arrangements are being made to ensure the success of the congress and a large and interesting programme of papers and religious discourses in which the leading Saints of India will take part is announced. It is worthy of note that Swami Karunananda who had taken a vow of silence for the past fifteen years will also address the gathering. The movement has the support of leading Indians including several Hindu High Court Judges.

Alleged Cheating.

COONOR, November 25.
In the case against J. W. Edwin, Municipal Overseer and T. Ramalingam Pillay, Municipal Office Manager of alleged cheating etc., an application for release having been made at the Coimbatore Sessions Court they were ordered to be released furnishing sureties of a hundred and fifty rupees each. They were released accordingly.

The Governor on Tour.

Private Departure.
MADRAS, November 26.
His Excellency Lord Pentland, P. C., G. C. I. E., accompanied by Mr. C. B. Cotterell, I.C.S., Private Secretary, Captain W. S. E. Money, Commandant, His Excellency's Body Guard, and Captain N. Cahusac, Aide-de-Camp, left Madras at 5-50 P.M. yesterday, on a tour to the Godavari and Kistna districts. The departure was private.

DELHI

Casualties in East Africa.
DELHI, November 25.
The following is the 2nd list of casualties reported from British East Africa.

Killed in Action.
Staff Lieut. Ismail, special service and intelligence. Loyal North Lanes (Reported killed but not confirmed), 4019 Colour Sergt. Hampson, 7268 Sergt. Mc Cullough, 9355 Lance Corpl. Starting. Privates 8927 Coster 914 Young, 10194 Robertshaw 9130 Bamber. 9438 Adamson, 9935 Smith, 1119 Mc Name, 9865 Da. 9847 White Lock 9467 Ballantyne. 83rd Infantry-Captain J. H. M. Fuller. 98th Infantry-Captain B. H. Hall. 101st Grenadiers-Lieut. H. R. Brookes, Lieut. R. P. Hughes, Lieut Hamer, Jamadar Ananda Rao Bhonsle, Jamadar Dinkarrao Yadao Jamadar Govinda Rane.

Died of Wounds.
Loyal North Lanes-Privates-8370 Barker, 8778 Nitching, 9731 Johnson.

Wounded.
Loyal North Lanes-Privates-10,055 Kenny, 10,406 Waldank, 10,365 Patten, 9569 Dungleison, 8554 Caddick, 9065 Canfield, 8870 Marriot, 10,344 Melling, 9538 Smith, 9260 Constable, 10,347 Donnelly, 9668 Whittaker. (Reported Severely Wounded and Prisoners.) 10,048 Drummer, Tinslev, 9434 Private Towers. 13th Rajputs-Captain C. R. F. Seymour, Captain G. B. St. P. Bun Bury, Lieut. J. Jagergon. 61st Pioneers-Lieut. Col. E. C. Batten, Captain H. G. Nairne, Lieutenant R. R. Ewing. 63rd Infantry- Captain G. D. Wright. 101st Grenadiers-Lieut. C. H. Cook (reported severely wounded and prisoner.)

Missing.
Loyal North Lanes-(Reported Wounded.) R. Williams, 8242 Les Sergt. Malley, 8849 Corpl. Cator, Lee Corpls 9388 Graham, 7920 Williams. Privates 9616 Meen. 9531 Wright, 8887 Derbyshire, 8262 Maunohon, 8495 Craggins, 8921 Jeffries, 9689 Atkinson, 9152 Juniper, 9170 Weaver, 9122 Shannon, 9679 Evens, 9640 Missing (?), 5517 Sergt. Watson, 9991 Lee Corpl. Crosbie. Privates 8449 Callow, 3500 Carter, 9632 O'Neill, 10527 Jones 1095 Wash, 9808 Griffiths, 8898 Taylor, 9983 Pettitt, 8888 Howell, 9971 Clarke, 9673 Charlsh, 10,396 Morrison, 9624 Shaw, 9797 Torrence, 8429 Drummer Woods.

The following are unofficially reported as prisoners and unwounded:—3151 Anderson, 9911 Flood, 10,309 Drummer Heaslip. Unofficially reported prisoner and severely wounded:—9466 Berry.

PORTUGAL.

Portuguese Intervention. And Other Necessary Measures.

LONDON, November 24. (10-15 P.M.)
The Lisbon Congress has unanimously adopted the resolution proposed by the Premier authorising Portugal to intervene in the war at any suitable moment in accordance with the terms of alliance with Great Britain. The resolution also authorises the necessary measures.

ప్రకటన.

నా తాలూకు స్త్రీలు బ్రతుకు పెట్టెలో ఉన్న టువంటి ఈ దినన తప్పిలు దాఖలాబట్టలున్న రికార్డును ఈవల 11-11-1914 తేదీని బెజవాడ బట్టీ గవర్నరుపేటలోని నెం 5/257 రు గృహము లోనుంచి పగలు షూమారు 10 గంటలకు పెట్టెలో సహా చోరులచే సొగసింప బడినవి. ఇంతవరకు వాగ్దామాకి చిక్కలేదు. సదరుబట్టలున్న రికార్డును ఎవరైనా చొరికిన యెడల గవర్నరు పేట లోని సదరు 5/257 నెంబరు ఇంటియజమానిగారి వరంగా ఒప్పించిన వాకి రు 10-0-0 (పదిరూపాయలు) బహుమతి ఇయ్యబడును

పోయిన ఆస్తివివరం.

- 1 తెల్ల ఆల్ఫేకకోటు కొ. పి. అనివిలాసము ఉన్నది
- 1 తెల్ల జరీఉత్తరీయం. డిటో విలాసం గలది.
- 1 తెల్ల జరీతలగడ్డ. డిటో విలాసం గలది.
- 1 రేకు దుప్పటి.

6 వివగడప దక్షిణపు వంట గ్రామం తాలూకు న్న 1312, 13, 14, 16, 17, 18, ఫసలీల అమరకం లెక్కలు.

1 తాలూకాబోర్డు మీటింగుకు సంబంధించినవరు. ముఖ్యముగా పైరికార్డును తెచ్చి ఒప్పించినను రు 10-0-0 లు (పదిరూపాయలు) బహుమతి ఇయ్యబడును.

కొత్తగుండ్ల విచ్చయ్య

వివగడపదక్షిణపువంట అందు కొత్తపల్లి యెట్టేట్టు ప్రోదయితుకు, గంపలగూడెం.

Notice.

An Association of the old boys of the A. E. L. M. College has been recently started and it is proposed to celebrate the College day in January 1915. All those who were Students of the College for at least one term in the College classes or in the class immediately preceding are deemed to be members. Gentlemen are requested to write their present addresses to the under signed so as to ensure personal invitations.

M. KALIDAN.
High Court Vakil,
Guntur.

ప్రపంచ చరిత్ర.

(2 సంచికలు వెలువడినవి.)

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో లిగినవటములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రహస్యము 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0 (పోస్టేజితో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును

వలయువారు :-

గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ., చింతాద్రిపేట, మద్రాసు. అని వ్రాయును

చెదవలసిన ప్రకటన.

కొనెల్ల, సరస్వతి, సుబ్బాచల దక్షిణం రు 0-5-0
కలభాషిణి - చంద్రచేళి నవల 1-8-0
మద్రాసునవ్యము 1-శేర రు 0-12-0; వీశే 3-8-0
పాతశాల పుస్తకములు, ఆంధ్రగ్రంథములు దొరకెను.
N. V. & Son. 87, రామస్వామి వీధి, మద్రాసు.

క్యాలండరు. 1915 క్యాలండరు.

యర్ష విషయములను తెలుపుచు చిత్రముగ నుండును.

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం దీపోచారి నూనూరూప్యముల చందలను గొనిన వారల వచితము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-3-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే వరభానులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నాళ్ళులకు సిద్ధాపదము.

చక్కని దబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహిని తెలం

తామర తెలం

పండ్లపొడి

5 తులముల నూనెగల
సీసా 1-కి 0-12-0

వెల దబ్బీ 1-కి 0-6-0.
డజను 1-కి 3-8-0

వెల దబ్బీ 1-కి 0-2-0
డజను 1-కి 1-2-0

పి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడును. పండుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనము డి పో,

10, ప్రేసిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబుకెట్టివీ థి, మదరాసు.

లీలావతీ నవలలు.

ఈనవలలు చరిత్రవిషయకములను మనోహరకథా కల్పితములనై 2 నెలల కొకటి చొ॥ ప్రచురింపబడుచున్నవి. చందా దారులకు నవలలన్నియు చక్కని క్యాలికోరియింగు చేయబడి 100 పేజీలకు రు. 0.4-0 చొ॥ వి. పి.గా. సంపాదకును. ప్రవేశరసుము రు 0-4-0 లు రాబట్టబడును. ప్రతివాల్యము 400 పేజీలు మించనందున వెల రు 1-0-0 మించియుండదు. మీమా ప్రచురించిన నవలలన్నియు గోనవాళే చందాదారులు. వెలువడిననవలలు.

- (1) అశోకాంకిత రు 0-5-0. (2) శృంగారకల్పి రు 0-10-0. (3) స్వర్ణకుమారి రు 1-0-0. (4) కారక. రు 0-12-0. (5) హవీరశింగు 0-7-0.

నోటు:- రసకంఠములైన నవలలు వ్రాసిపంపువారికి 300 ప్రతు లుచితముగ నీయబడును.

అడ్రెస్:- లీలావతీ నవలాసమాజము.

రాజమండ్రి; గోదావరి జిల్లా.

మదన కామేశ్వర లేవ్యాము.

20 తులముల దబ్బీ రు. 1-0-0.

దుర్బిలుం పాలిటి వరప్రసాదము.

ఇదిమిక్కిలి వీర్యవృద్ధిని, ధాతుపుష్టిని, బలమును, కలిగించును. (2) మేహములు, నిక్కాక్ష, నిప్పుతువ, కుక్షనష్టము, అతిమాత్రమును ఖండించును, (3) రక్తమును శుభ్రపరిచి వృద్ధిబొందించును. (4) నరములకు సమీకరించి యావనమునుపూరించును. (5) ఆరోగ్యమును, సంతానమును పొందిగోరువారలకిదియే సమీకరించుకు తీనికొ, అని ఇచ్చిన యోగ్యతా పత్రము లనేకములున్నవి. 2 వట్టిలుచాలును, వెలమిగుల స్వల్పము. పాలసుగంధిలేవ్యాము:-రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమైనది. సహా మేహము, మేహములు, పొడలు, పుండ్లు, జల. పొట్టురాబట్ట, యితరచర్మరోగాలులు, కీళ్లనొప్పులు, రసదోషము, మలబద్ధము మొదలగువాటను 4 డబ్బో నిర్మూలముచేసి పరిశుద్ధమగు రక్తమునిచ్చి దేహసౌందర్యముల హెచ్చించును. 20 తు. దబ్బీ రు 1-4-0 (4 టేబు 4-8-0)

ఘనసారచండిని:-ఇది తెలుపు, ఎరుపు, పసుపు మొదలగు అంతు (శర) రోగములను, మూత్రపుండులను (సావమును) తక్షణమే మాన్పును. 2 వట్టిలుచాలునా, దబ్బీ రు 1-4-0.

మా క్యాట్లాగు ఉచితము, వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. 5 రూ. వెంటనే అడ్వాన్సు రు 1-కి 0-2-0 కమిషన్ యిచ్చెదామి. పి.పి.అంపె-కో, ఆముక్కేదనపూనం, పొంపూరు, గుంటూరు.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

పంటినెక్కులకు దివ్యోషధము. ముఖానినగళి ఉండును. ఈ దంతచూరముతో దంట్లతోముట్టవలన చిగుట్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము స్రవించకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.

సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది. ఒకసారి వాడి పరీక్షించి చూడుటకు యుక్తము. పంటిపోటుకు తీపులకు పంచిపొడుము. ప్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము.

వజ్రగుళికలు.

20 మాత్రలగుల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు, సరస్వతియు, వారణములు. రక్తపుష్టికి నుంచి ఆరోగ్యము మూలము.

ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధునానుమలనను, ఇతేంద్రియత్యయమునలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. దీనివలన శుక్లనవ్వు, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్నిమాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైద్యబులకు వజ్రగుళికలు వజ్రానుధమువలెంటి.

అమృతాంజనం డిపో) నెం. 109, ప్రేసిరోడ్డు, బొంబాయి. 6 డి, తంబుకెట్టివీ, మదరాసు.

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in Bold Types on Superior
Glazed Paper.

The repeated wishes of many a lover of best modern fiction, both Indian and European, from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of the Immortal Reynolds.

The Soldier's Wife.
In two volumes, now ready with illustrations. Price for two Vols. Rs. 1-4-0; Postage As. 3. Extra

The Faust. a Romance in two volumes, now ready for Rs. 1-8-0; Postage As. 0-3-0.

Mary Stuart, two volumes in big-type, Rs. 1-4-0; Postage As. 0-3-0.

APPLY TO:-
Superior Watch & Co.
Postbox No. 167, (A) Madras.

స్టేట్స్ వర్క్.

ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము.

ఇది ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ లో ఒకటి మొదలు ఆరువరకు ఉపయోగపడుచున్నది. ఇందు ముఖ్యముగా చదువునకు, ప్రభుత్వము, సమాజము, విద్య, విజయ చతుర్ముఖములు, విజయకోణ సమచతుర్ముఖములు, విజయములు, పీఠములకు వైఖ్యములను కనుగొనుట, భూమి కొలత మొదలైనవి, మామిడికొలు ఆభరణములును ఉన్నవి. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరలో తెలుగున లేనేలేదు.

ప్రతి ఉపాధ్యాయునికైనా తప్పక యిదివలెను.

దీని వెల ఎనిమిది అణాలు.

ఒకడజను పుస్తకముల మీద ఒక పుస్తకము కలిపి ఇచ్చుచును. భాగవత చంపు-పద్మరాజ ప్రణీతము వెల రు. 0-8-0

ఓలయువారలు ఈక్రింది ఆదేశములను గానీతెప్పించుకొనవలెను
కైలా బోగయ్య టీచర్,
బోర్డు మైస్టర్, అమలాపురం.
గోదావరి జిల్లా.

జాతక సర్వస్వము.

ఇది జ్యోతిషశాస్త్ర విషయమై ఆశాలగోపాలము సులభముగా తెలుసుకొనుటకై మాచేయుచుండిరి. ప్రకటింపబడినది. దీనివలన జాతకాదుల విషయము మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును. గ్రంథము ధర్మసర్వోదయములమీద మందరముగా సచ్చువేయబడినది. ప్రతి 1-కి రు 2-0-0 లు. పోస్ట్ జి.కొనువాకే ధరించువది. వి.పి.గా పంపించబడును.

వలయువారు— (16-11-14)

మ.రా.రా.శ్రీ 28వల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కపిలేశ్వరపురం యెట్టేబుళుపాళు ఆశీసు నూజిపిడు. కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

పాకెట్ లివర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతోటి రు 2-14-0 లు మాత్రమే. 6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

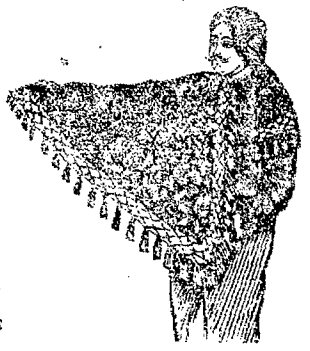
ఈ వాచ్ బలిష్ఠమైన లీవర్ మోషన్ లేక నాణ్యమైన యంత్ర పానులతో బియ్యరై యిచ్చ జే నూతనముగా కచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను కృత్యములేకుండా సరియైన కాలక్రమము మామిదు వాచి యిదియే. మిగిలిన మందరమైనది. దీని 6 బహుమతులవరం:— (1) నాణ్యమైన చేతిగడ్డ, (2) పరిమళకైండ్ అలంకార సిగ్న, (3) కర్మాకర్మముల ఉంచగడు, (4) గడిచినపు గాజు, (5) వివిధమైన స్ట్రీలు, (6) దిద్దుబాటు పానుల కొరతను.

దయచేటి ఈవిధమున ప్రాసీ తెప్పించుకొను. వి. ఆర్. వెంకటరావు అని పేరు. నెం. 7, కోపు వెంకటాచలస్వామి పురు, మద్రాస్.

జపాన్ పట్టుబాలరు చౌకము

2 మూలము చచ్చాకముగల రుమాలు 1-టి కి రు. 1-8-0
ఒక లేసారి రెండురుమాలలు కొనువారికి స్త్రీలు కంఠము ధరించు గడ్డెట్లగ, కోడెండ ప్రలాసమునుచేయు ఒకటిరెండు గుడ్డలవ పోస్ట్ జి. రు. 0-8-0.

ఇదినుక కంఠము ఒకటిరెండురు రుమాలు చలవంటిచాయపోవు పనికి వచ్చు కాపు. అయితే రుమాలుగల గుడ్డలతో వివిధ రంగులతో తిగిల, ఆకులు, పూవులకల ఆంచులలో వాస్తవ గడ్డీ వాని మొదటి వస్తువో చుట్టును కుమ్ముల కట్టియుండును. వేసవేయికిక యింతిమి. ఇప్పుడులేనిదో వాపసు చేయవచ్చును. రుమాల చాయ మొదలగువానికి గారెంటీ కలదు. ఈ రుమాండవత్సరమందలి పండుగలలో ఆనందముగ భరించగలరని ధరతగించితిమి. జపాన్ సిల్క్ వేర్ వాసు నెం. 1/6, వెంకటేశ మేస్ట్రీవీధి, మదరాసు.

కొత్త నవల! మనోహరముగు నవల!

ఇందుమణి.

వంగదేశ కవిసాగ్యభాములలో నొకరైనట్టియు, జగద్విఖ్యాతి: గాంచినట్టియు కిరీకమేళచంద్రవత్తుగాన నవల ననుసరించి యాస్యంత పురుషుడురైల్వీ రచించబడినది. కథా సంకర్ష మతిమనోహరమై, నీతివాదుకమై నూతన భావవిలసి తమై యున్నతముగ నుండును ఇంకలి జేతభక్తి, దైవభక్తి, ధర్మానుభక్తి, స్వాధ్యాయము, దీనక్షణ పరాయణత్వము చెప్పవలసికాదు. పత్రికాతాలికంబగు కథానామక లోనయి నయుండును లలితాగోమలై చదువరుల హృదయంబుల నీరు గావించును. జేకొన్నత్యమునకు హానికరములగు దురాచారము లిందు ఖండింపబడెను. ఈనవల జయనాగ్రంభించిన ముగిం చునకట విడువకపోదు. దెప్పివైఖలో చక్కని కాలితము లవై యందముగ ముద్రింపబడి 204 పుటలను గలిగియున్నది. వెల 10 అణాలు. పోస్ట్ జి. పుక్కియము.
మ.రా.రా. హేజీబు రామారావుగారు,
ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

పోస్ట్ జి నహా ఉచితము.
వీరవర్మరాజును మాలినియును.
ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసోల్లాసము కలుగజేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుచెలిపి యున్నాము. కొరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.
జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.
రైడ్యగ్రాఫ్రి, మజిలీకర్ గోదావరిజి, ఆలంక నిగ్రహ క్షేపణాలయము, 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఉత్తమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల "స్టాపు"లకును మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న హాకంపెని గొప్పదియు, నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది యాడు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాఖాశాచార బకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

గమనింపుడు.
No 100 (detachable) (కట్టముగల, కట్టము లేని) 2 బర్డులు ఒకటి యివ్వబడును. ఈయ బర్డులందీరుగట్టి యువోగ్యములకు ఒక కడు ముఖ్యము. జిల్లా పేటై నహా గుర నెం. 55, 48 రు మాత్రముగా రుమాలుచేయబడినవి నెం. 11 రు మాదిరి గానుండును. టిక్ టెట్టె నహా వెల రు. 3. నెం. 200 పాకెట్ స్టాప్ చిన్నిదియు చెయి ఇయ్యదు. (అదియు, టిక్ టెట్టె నహా వెల రు. 6-8-0-0)
నెం. 200, 189/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, కర్తవలకు ప్రత్యేక పుధరణ గుర్తించును.

ఆదివచ్చి కాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రు. 3-4-0
గోరోజనము
తులం 1 కి రు. 6-8-0

అమ్మకొంజనం పోస్ట్, 108, కోడెండ ప్రలాసము, కంఠము పెట్టికేడి, పాపు భూమి.

మంచిసమయము! వేసవేలు ఖర్చుపడినది!! జెనుక బొరుకవు!! ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి ఆ తల్లారాబ్బమున కొర్రని కొడెండ ప్రలాసము అపే గ్రంథముకటి ఇనాము.

మేలైన జపాన్ పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున పదుతం ధరలు తో ఎలియున్నాము, వాచకులారా! కృంగారమున్న సాగరికతయున్నగుల మేలైన ఆసలే పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయ చినది పోగా మిగతొడ్డి పంచలునూ తమే యున్నది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేళువన్నం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫు నీయమైనవి, త్వరపడును.
రీక్తి మూసిడివిన్ని 2 1/2 మూర వెలయుగల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు -0-40
డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం. 4
టి. సీతారామ మొదలియార్, 3, కందప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

శ్రీరంగరాయవిజయము

విజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని సం తతివారిలో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగరాయుడే నడవలకు కథా నాయకుడు. కథ అద్భుతము, రసవంతము. ప్రతి 1కి అణాలు 8 పుస్తకము కలయువారు "యస్. వి. రంగారాయులు 88 వరదా ముత్రిమప్పక వీధి చెన్నపురి" అని వ్రాసి పుస్తకము వడయగలరు. (2-11-14)

TRADE MARK
సింహం
లాడియానా
పాలయింగున
12 తులముల డబ్బా
1-కి రు. 1-0-0.
P. N. SIMHAM & CO.
AUDI APPA NAICK ST.
MADRAS

పి. యజ్. సింహ అండు కంపెని.
26, ఆదియప్పనాయనివీధి, మద్రాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారే ఆహోదిల్ బహాకో (రిగ్జర్సు) అనుప్రాగ్గేయల కుడ్రేకింపబడిన ఆ త్రవదహాగింబకలయెను. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడని యుండునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి బుక్రితే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడి లేదు. చేతివహణ మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని బొట్టుల వేసికొనినయెడల సువాసనలతో నూడినపులతో ఆ లోనే సూర్యున్నట్లుండును ఈ యిచ్చుకమైన వేయిరకముల పుష్పములనుండి తయారుచేసిన ఆ త్రవ యొక్క సువాసనమధినిం చుటకయి ఆహోదిల్ బహాకో ఇవ్వవని మొదటి రెండు సుపుకేడరు నడుగవలయును. వాస్తావున తేజో గూఢ ప్రాయము. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతివాడ్డి 0-12-0, క్లి పొన్నుల తేరుగల పెద్దయును బుడ్డి 2-0-0. మారు త్రవలూ మరగతెట్టబడి ఘనముగా కానుమందు కాపులు టిక్ 1-8 0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారికి ధరించవలయును. పోజు ఎరెంట్లు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రస్ కోసుకలో కంపెని, 189, నూతన మార్కెట్, కొంబాయి. మదరాసు ఏజెంట్లు:—మెహత పునాబ్ ట్రెండ్ జిల్లా, నెం. 29, వై నాబాదు కోడు, త్రవదహావడహాపర్, మదరాసు.